

Papež Frančišek,
splošne avdience od 29.5.2019 do 15.1.2020

KATEHEZE O APOSTOLSKIH DELIH

Kot »najboljšo knjigo o sinodi« vam predlagam Apostolska dela.

papež Frančišek

29.5.2019: Papež začel sklop katehez o Apostolskih delih

Božja beseda in Sveti Duh

Današnja prva kateheza je slonela na začetnih besedah Apostolskih del: *»Po svojem trpljenju jim je z mnogimi znamenji dokazal, da živi [...] Naročil jim je, naj ne odhajajo iz Jeruzalema, temveč naj počakajo na Očetovo obljubo, 'o kateri ste slišali od mene; zakaj Janez je krščeval z vodo, vi pa boste v nekaj dneh krščeni v Svetem Duhu'«* (Apd 1,3-5).

Kot je razložil papež Frančišek, ta svetopisemska knjiga, ki jo je napisal evangelist Luka, govori o *»potovanju evangelija po svetu«* in nam pokaže na čudovito zvezo med Božjo besedo in Svetim Duhom, s katero se začenja čas evangelizacije. Protagonist Apostolskih del je ravno ta *»živahen par«* – Beseda in Duh.

Božja beseda je kakor dinamit

Bog pošlje na zemljo svoje sporočilo in njegova beseda teče hitro, kakor beremo v Psalmu (glej Ps 147,4). *»Božja beseda teče, je dinamična, namoči vsako zemljo, na katero pade. In kaj je njena moč? Sveti Luka nam pravi, da človeška beseda ne postane učinkovita zaradi retorike, kar je umetnost dobrega govorjenja, temveč zahvaljujoč Svetemu Duhu, ki je 'dýnamis' Boga, Božja dinamika, njegova sila, ki ima moč, da očisti besedo in jo naredi za prinašalko življenja. Ko Duh obišče človeško besedo, ta postane dinamična kakor 'dinamit', kar pomeni, da zmore v srcih prižgati in 'pognati v zrak' vse sheme, odpore in ločitvene zidove, s tem pa odpreti nove poti in razširiti meje Božjega ljudstva,«* je zatrdil papež in pojasnil razliko med Svetim pismom in neko zgodovinsko knjigo. Besede v Svetem pismu prihajajo od Svetega Duha, ki jim daje zelo veliko moč ter besedi pomaga, da postane seme svetosti in življenja, da postane učinkovita.

Ta, ki daje doneč odmev in prodornost naši človeški besedi, tako krhki, zmožni celo lagati in se izogibati lastnim odgovornostim, je samo Sveti Duh, po katerem je bil ustvarjen Božji Sin. Duh ga je mazilil in podpiral pri njegovem poslanstvu. Zahvaljujoč Svetemu Duhu je izbral svoje apostole in njihovemu oznanjevanju zagotovil vztrajnost in rodovitnost, kakor zagotavlja danes tudi našemu oznanjevanju.

Krst v Svetem Duhu

Evangelij se sklene z Jezusovim vstajenjem in vnebohodom. In ravno tukaj se začnejo Apostolska dela, z obilnostjo življenja Vstalega, ki se je zlila na njegovo Cerkev. Sveti Luka nam pravi, da je Jezus *»po svojem trpljenju z mnogimi znamenji dokazal, da živi: štirideset dni se jim je prikazoval in jim govoril o Božjem kraljestvu«* (Apd 1,3). Vstali Jezus opravlja zelo

človeška dejanja, na primer, je z učenci in jih povabi, naj z zaupanjem živijo izpolnitev Očetove obljube. In kaj je Očetova obljuba? »Krščeni boste v Svetem Duhu« (Apd 1,5).

Kot je izpostavil papež: »Krst v Svetem Duhu je namreč izkušnja, ki nam omogoča vstopiti v osebno občestvo z Bogom in predvsem z njegovo univerzalno zveličavno voljo, pri čemer se pridobi odlika parezije, poguma, torej zmožnosti izgovarjati besedo kot Božji otroci, ne samo kot ljudje, ampak kot Božji otroci: to je jasna, svobodna, prodorna beseda, polna ljubezni do Kristusa in bratov.«

Gospod vse daje gratis

Ni se torej treba boriti, da bi si zaslužili ali postali vredni Božjega daru. »Vse je dano zastonj in ob svojem času. Gospod vse daje gratis, zastonj. Zveličanja se ne kupi, se ga ne plača, je zastonjski dar,« je poudaril sveti oče. Na nemir, da bi vnaprej poznali čas, ko se bodo zgodili dogodki, ki jih je napovedal, Jezus takole odgovori: »Ni vam dano, da bi vedeli za čase in trenutke, ki jih je Oče določil v svoji oblasti. Toda prejeli boste moč, ko bo Sveti Duh prišel nad vas, in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta« (Apd 1,7-8).

Vstali vabi svoje, naj sedanjosti ne živijo v tesnobi, ampak naredijo zavezo s časom, naj znajo čakati razplet svete zgodovine, ki se ni prekinila, ampak se nadaljuje, vedno gre dalje; naj znajo čakati na Božje korake, na Gospoda časa in prostora. Vstali vabi svoje, naj si ne 'zmišljujejo' sami poslanstva, temveč naj čakajo, da Oče razgiba njihova srca s svojim Duhom, da se bodo tako lahko vključili v misijonarsko pričevanje, ki zmora žareti od Jeruzalema do Samarije in prestopiti meje Izraela, da bi doseglo periferije sveta.

Čakati z vztrajno molitvijo

Apostoli to pričakovanje živijo skupaj, kakor Gospodova družina, v zgornji sobi zadnje večerje, kjer so stene še vedno priče daru, s katerim se je Jezus svojim izročil v evharistiji. In kako čakajo moč, 'dýnamis' Boga? »Z vztrajno molitvijo, kakor da jih ne bi bilo mnogo, ampak bi bili eno. Moliti v enosti in z vztrajnostjo. Z molitvijo se namreč premagajo osamljenost, skušnjava in sumničavost, srce pa se odpre za občestvo,« je zatrdil papež. »Navzočnost žena in Marije, Jezusove matere, samo še okrepi to izkušnjo. Od učitelja so se prve naučile pričevati zvestobo ljubezni in moč občestva, ki premaga vsak strah.«

Papež Frančišek je katehezo sklenil s povabilom: »Tudi mi prosimo Gospoda za potrpežljivost, ko čakamo na njegove korake, da si ne bi 'izmišljevali' njegovega dela in bi ostali poslušni v molitvi, pri tem pa klicali Duha in ohranjali umetnost cerkvenega občestva.«

12.6.2019: Pridružili so ga enajstim apostolom

V Apostolskih delih beremo, da je Peter rekel: *»Tu so možje, ki so hodili z nami ves čas, dokler je Gospod Jezus prihajal k nam in odhajal od nas, od Janezovega krsta do dne, ko je bil vzet od nas. Eden od njih mora biti z nami priča njegovega vstajenja! ... Žreb pa je določil Matija, in pridružili so ga enajstim apostolom«* (Apd 1,21-22.26).

Vse se začne s Kristusovim vstajenjem

»Vse se začne s Kristusovim vstajenjem,« je dejal papež Frančišek na začetku kateheze. To ni samo eden med ostalimi dogodki, ampak je *»vir novega življenja«*. Učenci to vedo in – poslušni Jezusovemu naročilu – ostanejo povezani, složni in vztrajni v molitvi. Stisnejo se k Mariji, materi, in se pripravljajo na sprejem Božje moči. Ne na pasiven način, ampak z utrditvijo medsebojnega občestva.

Juda

Prva skupnost je bila sestavljena iz približno 120 bratov in sester. Število v sebi vsebuje številko 12, kar je bilo za Izrael simbolično, saj je predstavljalo dvanajst plemen. Simbolično pa je tudi za Cerkev zaradi dvanajstih apostolov, ki jih je izbral Jezus. Sedaj pa, po bolečih dogodkih trpljenja, Gospodovih apostolov ni več dvanajst, ampak enajst. Enega med njimi, Jude, ni več: vzel si je življenje pod težo očitkov vesti.

Že prej se je začel oddaljevati od občestva z Gospodom in drugimi, se izolirati, se navezovati na denar vse do instrumentaliziranja revnih, izgubljati izpred oči obzorje zastonskosti in darovanja sebe, dokler ni dopustil virusu ponosa, da mu je okužil misli in srce ter ga iz *»prijatelja«* (glej Mt 26,50) spremenil v sovražnika in v *»vodnika tistih, ki so ugrabili Jezusa«* (glej Apd 1,16). Juda je prejel veliko milost, ko je postal del skupine, ki je bila blizu Jezusu, in sodeloval pri njegovem poslanstvu. A na neki točki je hotel sam rešiti svoje življenje, rezultat česa je bil, da ga je izgubil (glej Lk 9,24). Prenehal je s srcem pripadati Jezusu in se je postavil izven občestva z Njim in z njegovimi. Nehal je biti učenec in se je postavil nad Učitelja. Prodal ga je in s *»plačilom krivičnosti«* kupil zemljišče, ki pa ni dalo sadov, ampak se je prepojilo z njegovo lastno krvjo (glej Apd 1,18-19).

Enajsteri izberejo življenje

Če je Juda imel raje smrt kot pa življenje in je sledil zgledu podležev, katerih življenje je kakor mrak in vodi v propad, pa enajsteri izberejo življenje in blagoslov ter postanejo odgovorni za njun tok skozi zgodovino, iz roda v rod, od izraelskega ljudstva do Cerkve.

Evangelist Luka nam ob odpadu enega od dvanajsterih, kar je povzročilo rano v telesu skupnosti, pokaže, da mora njegova služba preiti na nekoga drugega. In kdo bi jo lahko prevzel? Peter pokaže na pomembno lastnost: novi član mora biti od začetka Jezusov učenec (glej Apd 1,21-22). *»Treba je ponovno sestaviti skupino dvanajsterih. Na tej točki se začne praksa skupnostnega razločevanja, kar pomeni gledati realnost z Božjimi očmi, z vidika enosti in občestva,«* je pojasnil papež Frančišek.

Žreb določi Matijo

Kandidata sta dva: Jožef, ki se je imenoval Barsaba, in Matija. Vsa skupnost takole moli: *»Gospod, ti poznaš srca vseh, pokaži, katerega od teh dveh si izbral, naj prevzame mesto v tej službi in apostolstvo, od katerega je odpadel Juda«* (Apd 1,24-25). In preko žreba Gospod pokaže na Matijo, ki se pridruži enajsterim. *»Tako se obnovi telo dvanajsterih, kar je znamenje občestva, saj občestvo vedno premaga ločitve, osamitev, miselnost, ki absolutizira zasebni prostor; je znamenje, da je občestvo prvo pričevanje, ki ga dajo apostoli. Jezus jim je rekel: 'Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen' (Jn 13,35).«*

Enost skupnosti

Sveti oče je pojasnil, da dvanajsteri v Apostolskih delih izražajo Gospodov slog: *»So pričevalci, potrjeni s Kristusovim odrešenjskim delom. Svetu ne kažejo svoje domnevne popolnosti, ampak po milosti enosti pustijo, da pride v ospredje Drugi, ki že živi na nov način med svojim ljudstvom – to je Gospod Jezus. Apostoli izberejo življenje pod gospostvom Vstalega v enosti med brati, kar postane edino možno ozračje pristnega darovanja sebe.«*

Papež Frančišek je katehezo sklenil z besedami, da *»tudi mi moramo ponovno odkriti lepoto pričevanja Vstalega, izstopiti iz avtoreferenčnih drž, nehati zadrževati Božje darove in ne podlegati povprečnosti. Strnjenost apostolskega zbora kaže, da sta v DNA krščanske skupnosti enost in svoboda od sebe, ki omogočata, da se ne bojimo raznolikosti, da se ne navezujemo na stvari in darove in da postanemo martyres, torej svetli pričevalci živega Boga, ki deluje v zgodovini.«*

19.6.2019: Sveti Duh kot oblikovalec občestva

Odlomek, na katerem je slonela papeževa kateheza, je iz začetka drugega poglavja Apostolskih del: *»Ko je prišel binkoštni dan, so bili vsi zbrani na istem kraju. Nenadoma je nastal z neba šum, kot bi se bližal silovit vihar, in napolnil vso hišo, kjer so se zadrževali. Prikazali so se jim jeziki, podobni plamenom, ki so se razdelili, in nad vsakim je obstal po eden. Vsi so bili napolnjeni s Svetim Duhom in začeli so govoriti v tujih jezikih, kakor jim je Duh dajal izgovarjati«* (Apd 2,1-4).

Učenci, zbrani v molitvi

Petdeseti dan po veliki noči, v tisti sobi zadnje večerje, ki je postala skoraj že njihov dom in kjer je navzočnost Marije, Gospodove matere, povezovalni element, apostoli doživijo dogodek, ki presega njihova pričakovanja. Papež je izpostavil, da so učenci povezani v molitvi, ta pa predstavlja *»pljuča, ki dajejo dih učencem v vsakem času«*. Brez molitve namreč ni mogoče biti Jezusov učenec; brez molitve ne moremo biti kristjani. Molitev je zrak krščanskega življenja.

Učence, združene v molitvi, torej preseneti *»vdor Boga«*. Gre za *»vdor, ki ne dopušča zaprtosti: na stežaj odpre vrata«* preko sile vetra, ki spominja na *ruah*, na prvotni piš, in izpolni obljubo *»moči«*, ki jo je dal Vstali preden se je poslovil (glej Apd 1,8). *»Nenadoma je nastal z neba šum, kot bi se bližal silovit vihar, in napolnil vso hišo, kjer so se zadrževali«* (Apd 2,2), je zapisano v Apostolskih delih.

Ogenj ljubezni

Poleg vetra pride tudi ogenj, ki spominja na goreči grm in na goro Sinaj z darom desetih besed (glej 2 Mz 19,16-19). Papež je pojasnil, da v svetopisemski tradiciji ogenj spremlja Božje razodevanje. V ognju Bog izroči svojo živo in odločno besedo (glej Heb 4,12), ki odpira prihodnost; ogenj simbolično izraža Božje ogrevanje, razsvetljevanje in preizkušanje srca, njegovo skrb pri preverjanju vzdržnosti človeških del, pri očiščevanju in ponovnem oživljanju. Medtem ko se na Sinaju sliši Božji glas, pa je v Jeruzalemu na binkoštni praznik tisti, ki govori, Peter, skala, ki jo je Kristus izbral, da na njej sezida svojo Cerkev. Njegova slabotna beseda, ki celo zanika Gospoda, z ognjem Duha osvoji moč, postane zmožna prebosti srca in spodbuditi k spreobrnjenju. Bog namreč izbere to, kar je v svetu slabotno, da bi zmedel mogočne (glej 1 Kor 1,27).

»Cerkev se torej rodi iz ognja ljubezni, iz 'požara', ki izbruhne na binkošti in ki razodeva moč besede Vstalega, ki je lastna Svetemu Duhu. Nova in dokončna zaveza ni več osnovana na postavi, ki je zapisana na kamnite plošče, ampak na delovanju Božjega Duha, ki vse stvari dela nove in se vtisne v meseno srce,« je zatrdil papež Frančišek. *»Beseda apostolov postane*

prežeta z Duhom Vstalega in postane nova beseda, drugačna, a se lahko razume, kakor da bi bila istočasno prevedena v vse jezike. Vsak jih je namreč slišal govoriti v svojem jeziku (glej Apd 2,6). Gre za jezik resnice in ljubezni, ki je univerzalen jezik. Tudi nepismeni ga lahko razumejo. Jezik resnice in ljubezni razumejo vsi.»

Papež je izpostavil, da je Sveti Duh oblikovalec občestva in sprave: *»Sveti Duh se ne razodeva le preko 'simfonije zvokov, ki harmonično združuje in sestavlja različnosti', ampak se pokaže kot dirigent orkestra, ki vodi igranje partitur hvalnic velikim Božjim delom. Sveti Duh je 'oblikovalec občestva, je umetnik sprave, ki zna odstraniti ovire' med judi in Grki, med sužnji in svobodnimi, da bi iz njih naredil eno samo telo. On gradi skupnost vernikov, ko usklajuje enost telesa in mnogoterost udov. Cerkvi daje rast, ko ji pomaga iti onkraj človeških omejitev, grehov in vsake vrste pohujšanja.»*

Preroški dar je namenjen vsem

Začudenost med učenci je velika in morda se je kdo spraševal, ali so ti možje pijani. A Peter spregovori v imenu vseh apostolov in obnovi dogodek v luči tretjega poglavja Joela, kjer je naznanjeno novo izlitje Svetega Duha (glej JI 3). *»Jezusovi učenci niso pijani, ampak živijo to, kar sv. Ambrož imenuje 'trezna pijanost Duha', ki med Božjim ljudstvom povzroči preroštvo preko sanj in videnj. Ta preroški dar ni pridržan samo nekaterim, ampak je namenjen vsem, ki kličejo Gospodovo ime.»*

Od zdaj naprej Božji Duh spodbuja srca, da sprejmejo zveličanje, ki gre preko Osebe, Jezusa Kristusa, ki so ga ljudje pribili na les križa in ki ga je Bog obudil od mrtvih ter ga osvobodil smrtnih bolečin (glej Apd 2,24). On je izlil tega Duha, ki orkestrira polifonijo hvalnic, ki jo vsi lahko poslušajo. Kot je rekel Benedikt XVI., *»binkošti so ravno to: Jezus, in po njem Bog sam, prihaja k nam in nas priteguje k sebi«*. Duh oblikuje božansko privlačnost: Bog nas zapelje s svojo ljubeznijo in nas osvoji, da bi tako premaknil zgodovino in sprožil procese, po katerih pronica novo življenje. *»Samo Božji Duh namreč ima moč, da 'počloveči in pobrati' vsako okolje, začeni pri tistih, ki ga sprejmejo.»*

Papež Frančišek je katehezo sklenil z besedami: *»Prosimo Gospoda, naj nam da doživeti nove binkošti, ki bodo razširile naša srca in uglasile naša čustva s Kristusovimi čustvi, da bomo tako brez sramu oznanjali njegovo spreminjajočo besedo in pričevali o moči ljubezni, ki kliče v življenje vse, kar sreča.»*

26.6.2019: Občestveno življenje prvih krščanskih skupnosti

Kateheza je slonela na odlomku iz 2. poglavja Apostolskih del: *»Bili so stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah [...] Vsi verniki so se družili med seboj in imeli vse skupno: prodajali so premoženje in imetje ter od tega delili vsem, kolikor je kdo potreboval«* (Apd 2, 42.44-45).

Mnogi se pridružijo

Papež Frančišek je dejal, da je sad binokošti, torej močnega izlitja Božjega Duha na prvo krščansko skupnost, bil, da so mnoge osebe začutile, kako je njihovo srce presunilo veselo oznanilo – *kerygma* – odrešenja v Kristusu. Svobodno so se mu pridružile in se spreobrile, s tem pa v njegovem imenu prejele krst in dar Svetega Duha. Približno tri tisoč oseb vstopi in postane del tistega bratstva, ki je *habitat* vernikov in cerkveni kvas evangelizacijskega delovanja. *»Žar vere teh bratov in sester v Kristusu iz njihovega življenja naredi 'scenarij Božjega delovanja', kar se po apostolih izrazi s čudeži in z znamenji. Izredno postane običajno in vsakdanost postane prostor pojavljanja živega Kristusa.«*

Poteze dobrega kristjana

Evangelist Luka nam o tem pripoveduje tako, da nam predstavi *»cerkev v Jeruzalemu kot paradigmo vsake krščanske skupnosti«*, kot podobo bratstva, ki očara in ki se je ne mitizira, a se je prav tako ne minimalizira. Pripoved v Apostolskih delih nam pomaga pogledati med zidove *domusa*, kjer se zbirajo prvi kristjani kakor Božja družina, kakor prostor *koinonia*, kar pomeni občestva ljubezni med brati in sestrami v Kristusu. Vidimo lahko, da živijo na zelo jasen način: *»Stanovitni so v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«*. Kristjani vztrajno poslušajo *didaché*, torej apostolsko učenje; drugo vrsto medosebnih odnosov živijo tudi preko občestva v duhovnih in materialnih dobrinah; spominjajo se Gospoda z *lomljenjem kruha*, torej z evharistijo, in se pogovarjajo z Bogom v *molitvi*. Kot je pripomnil papež, so to štiri poteze dobrega kristjana.

Bližina in enost

Drugače od človeške družbe, kjer se teži za lastnimi interesi, pri tem pa se zanemarja druge ali pa se jim celo škoduje, skupnost vernikov opusti individualizem, spodbujata se razdeljevanje in solidarnost. *»Ni prostora za egoizem v duši kristjana. Če je tvoje srce egoistično, nisi kristjan, ampak si posvetnež, ki išče samo svojo korist in svoj profit,«* je izpostavil Frančišek. Luka nam pravi, do so verniki bili skupaj (glej Apd 2,44). *»Bližina in enost predstavljata slog vernikov: bližnji, skrbni drug do drugega, ne obrekujejo drugega, ampak pomagajo in so blizu.«*

Življenje v občestvu

Milost krsta torej razkriva tesno vez med brati v Kristusu, ki so poklicani k medsebojni podelitvi, k poistovetenju z drugimi in dajanju, kolikor kdo potrebuje (glej Apd 2,45). Gre za velikodušnost, miloščino, skrb za drugega, obiskovanje bolnikov, obiskovanje tistih, ki so v stiski in ki potrebujejo tolažbo. In ravno zato, ker to bratstvo, kar je Cerkev, izbere življenje občestva in pozornost do potrebnih, lahko živi resnično in pristno bogoslužno življenje: *»Dan za dnem so se enodušno in vztrajno zbirali v templju, lomili kruh po domovih ter uživali hrano z veseljem in preprostimi srcem. Hvalili so Boga in vsi ljudje so jih imeli radi«* (Apd 2, 46-47).

Gospod zagotavlja rast

Apostolska dela nas koncu spomnijo, da Gospod zagotavlja rast skupnosti (Apd 2, 47). *»Vztrajanje vernikov v pristni zavezi z Bogom in z brati postane privlačna moč, ki očara in osvoji mnoge (glej Evangelii gaudium, 14), postane načelo, s katerim živi skupnost vernikov v vsakem času.«*

Odprta vrata nebeškega Jeruzalema

Papež Frančišek je katehezo sklenil z besedami: *»Prosim Svetega Duha, naj iz naših skupnosti naredi kraje, kjer se bo sprejemalo in prakticiralo novo življenje, dela solidarnosti in občestva; kraje, kjer bodo bogoslužja srečanje z Bogom in bodo postala občestvo z brati in sestrami; kraje, ki bodo odprta vrata nebeškega Jeruzalema.«*

7.8.2019: S čim lahko druge obogatimo?

[Ko je mož, ki je bil hrom] videl, da nameravata Peter in Janez stopiti v tempelj, ju je prosil miloščine. Peter in Janez sta se zazrla vanj in Peter je rekel: »Poglej naju!« Mož ju je napeto gledal, če bo kaj dobil. Peter pa je rekel: »Srebra in zlata nimam, dam ti pa, kar imam: v imenu Jezusa Kristusa Nazarečana, vstani in hodi!« (Apd 3,3-6)

Temelj oznanjevanja ne le besede, ampak dejanja

Papež Frančišek je na začetku dejal, da oznanjevanje evangelija v Apostolskih delih ne zaupa le besedam, ampak konkretnim dejanjem, ki izpričujejo resnico oznanila. Gre za »čudeže in znamenja« (Apd 2,43), ki so se dogajali po apostolih in potrjevali njihovo besedo ter dokazovali, da delujejo v Kristusovem imenu. Tako se dogaja, da apostoli prosijo in Kristus deluje, deluje »skupaj z njimi« ter besedo potrjuje z znamenji, ki so jih spremljala (Mr 16,20). Mnoga znamenja, mnogi čudeži, ki so jih storili apostoli, so bili prav izraz Jezusove božanskosti.

Namen prvega ozdravljenja v Apd je misijonarski

Danes se nahajamo pred prvo pripovedjo ozdravljenja v knjigi Apostolskih del. Le-to ima jasen *misijonarski namen*, ki želi vzbuditi vero. Peter in Janez gresta molit v tempelj, ki je središče izkušnje vere Izraela in s katerim so prvi kristjani še vedno močno povezani. Prvi kristjani so molili v templju v Jeruzalemu. Luka zabeleži uro: deveta ura je, to je tri popoldan, ko je bila žrtvovana žgalna daritev kot znamenje občestva ljudstva z njegovim Bogom; to je tudi ura, v kateri je Kristus umrl, darujoč sam sebe »enkrat za vselej« (Heb 9,12; 10,10). In pri tempeljskih vratih, ki se imenujejo »Lepa«, vidita berača, moža, ki je bil hrom od rojstva. Zakaj je bil tisti človek pri vratih? Ker je Mojzesova postava (prim. 3 Mz 21,18) prepovedovala darovanje žrtev tistim, ki so imeli telesne hibe, saj so menili, da so le-te posledica določene krivde. Spomnimo se, da je ljudstvo o nekom, ki je bil slep od rojstva, Jezusa vprašalo: »Kdo je grešil, on ali njegovi starši, da se je rodil slep?« (Jn 9,2) Glede na njihovo miselnost, je razlog za pohabljenost vedno določena krivda. In nato jim je bil prepreden celo dostop do templja.

Bog se vedno razodeva v odnosu

Hromi, ki je paradigma za mnoge, ki jih družba izključuje in odmetava, je tam in, kakor vsak dan, prosi vbogajme. Ni smel vstopiti, ampak je bil pri vratih. Zgodi pa se nekaj nepredvidenega: prideta Peter in Janez in sproži se igra pogledov. Hromi ju gleda, da bi prosil vbogajme, apostola pa se zazreta vanj, ga povabita, naj ju pogleda na drugačen način, da bi prejel drugačen dar. Hromi ju pogleda in Peter mu reče: »Srebra in zlata nimam, dam pa ti, kar imam: v imenu Jezusa Kristusa Nazarečana, vstani in hodi.« (Apd 3,6) Apostola sta vzpostavila odnos, saj je to način, na katerega se Bog rad razodeva, v odnosu, vedno v dialogu, vedno v prikaznih, vedno z navdihom srca: to so odnosi Boga z nami; preko resničnega srečanja med osebami, ki se lahko zgodi le v ljubezni.

Berač ni dobil denarja, ampak je našel Ime, ki rešuje človeka

Tempelj je bil poleg verskega središča tudi kraj ekonomskih in finančnih izmenjav: preroki in tudi sam Jezus so večkrat napadli tovrstno skrčenje pomena templja (prim. Lk 19,45-46). Kolikokrat pomislim na to, ko vidim kakšno župnijo, kjer se misli, da je denar pomembnejši od zakramentov! Prosim vas! Uboga Cerkev: prosimo za to Gospoda. Tisti berač s tem, ko je srečal apostola, ni dobil denarja, ampak je našel *Ime, ki rešuje človeka: Jezusa Kristusa Nazarečana*. Peter kliče Jezusovo ime, hromemu ukaže, naj se postavi na noge, v položaj živih – na noge – in se dotakne tega bolnega, oziroma ga prime za roko in ga dvigne.

Podoba Cerkve, ki vidi tistega, ki je v težavah

Gre za dejanje, v katerem Janez Zlatousti vidi »podobo vstajenja« (Pridige o Apostolskih delih, 8). In tukaj se pokaže podoba Cerkve, ki vidi tistega, ki je v težavah, ne zapira oči, zna gledati človeštvu v obraz, da bi ustvarila pomenljive odnose, mostove prijateljstva in solidarnosti namesto pregrad. Pokaže se podoba »Cerkve brez meja, ki se čuti mater vseh« (Veselje evangelija, 210), ki zna prijeti za roko in spremljati, da bi dvignila – ne da bi obsodila. Jezus vedno izteguje roko, vedno želi dvigniti, storiti, da bi ljudje ozdraveli, da bi bili srečni, da bi srečali Boga.

Primimo Jezusovo roko in dopustimo, da nas dvigne

Gre za »umetnost spremljanja«, za katero je značilna občutljivost, s katero se človek približa »sveti zemlji drugega«, s svojim ravnanjem dá »zdravilen ritem bližine, s spoštljivim pogledom, polnim sočutja, ki hkrati ozdravlja, osvobaja in bodri k zorenju v krščanskem življenju.« (prav tam, 169) In to storita ta dva apostola s hromim: pogledata ga, mu rečeta »poglej naju«, podata mu roko, ga dvigneta in ozdravita. Tako dela Jezus z vsemi nami. Pomislimo na to, ko smo v slabih trenutkih, v trenutkih greha, v trenutkih žalosti. Takrat nam Jezus pravi: »Poglej me: jaz sem tukaj!« Primimo Jezusovo roko in dopustimo, da nas dvigne.

Resnično bogastvo je v odnosu z Vstalim

Peter in Janez nas učita, naj ne zaupamo v sredstva, čeprav so koristna, ampak v resnično bogastvo, ki je odnos z Vstalim. Saj smo – kakor bi rekel sv. Pavel – »ubogi, pa mnoge bogatimo; kakor nič ne bi imeli, pa imamo vse.« (2 Kor 6,10) Naše vse je evangelij, ki izraža moč Jezusovega imena, ki dela čudeže.

Katero je naše bogastvo?

In mi – vsak izmed nas – kaj imamo? Katero je naše bogastvo, kateri je naš zaklad? S čim lahko druge obogatimo? Prosim Očeta za dar hvaležnega spomina, ko se spominjamo dobrot njegove ljubezni v našem življenju, da bi vsem dali pričevanje hvale in hvaležnosti. Ne pozabimo: vedno iztegnjena roka, da bi pomagali drugemu vstati; Jezusova roka je tista, ki preko naše roke pomaga drugim vstati.

21.8.2019: Vse jim je bilo skupno

»Množica teh, ki so sprejeli vero, je imela kakor eno srce in eno dušo. Nihče ni trdil, da je to, kar ima, njegova last, temveč jim je bilo vse skupno ... Nihče med njimi ni trpel pomanjkanja. Lastniki, ki so prodajali zemljišča ali hiše, so prinašali izkupiček ter ga polagali k nogam apostolov; in sleherni je od tega dobil, kar je potreboval« (Apd 4,32.34-35).

Koinonia

Krščanska skupnost se rodi iz obilnega izlitja Svetega Duha in raste zahvaljujoč vrenju podeljevanja med brati in sestrami v Kristusu. Imamo dinamizem solidarnosti, ki gradi Cerkev kot Božjo družino, kjer ima središčno mesto izkušnja koinonia. Gre za grško besedo, ki pomeni postaviti v občestvo, biti skupnost, podeliti, sporočati, soudeležiti se in ne biti izolirani. V izvorni Cerkvi, ta koinonia, ta skupnost, usmerja predvsem k soudeležbi v Kristusovem Telesu in Krvi. Zato ko prejemamo obhajilo, pravimo, da se obhajamo, vstopamo v občestvo z Jezusom, in iz tega občestva z Jezusom pridemo do občestva z brati in sestrami. To občestvo z Jezusovim Telesom in Krvjo se opravlja pri sveti maši in postaja bratsko občestvo. Tudi tisto, kar je za nas težje, namreč dati dobrine v skupno last in zbirati denar za mater Cerkev v Jeruzalemu (glej Rim 12,13; 2 Kor 8-9) in za druge Cerkve.

Kot je dejal papež: *»Če hočete vedeti, ali ste dobri kristjani, ja, morate moliti, pristopati k obhajilu, spovedi ... A kaj je znamenje, da se je tvoje srce spreobrnilo? Ko spreobrnjenje pride v žepe. Tu se vidi, če je nekdo velikodušen do drugih, če pomaga slabotnim, revnim. Ko se dotakne lastnega interesa. Ko spreobrnjenje pride do tja, bodi prepričan, da gre za resnično spreobrnjenje. Če ostane samo pri besedah, to ni dobro spreobrnjenje.«*

Vse jim je skupno

Evharistično življenje, molitve, pridiganje apostolov in izkušnja občestva (glej Apd 2,42) iz vernikov naredijo množico oseb, ki imajo – kot beremo v Apostolskih delih – »eno srce in eno dušo« in ki ne smatrajo kot svojo last to, kar imajo, ampak jim je vse skupno. Papež je pripomnil, da je vzor, ki so ga imeli, bil zelo močan, kar lahko pomaga tudi nam, da bomo velikodušni in ne skopi. Zato *»nihče med njimi ni trpel pomanjkanja. Lastniki, ki so prodajali zemljišča ali hiše, so prinašali izkupiček ter ga polagali k nogam apostolov; in sleherni je od tega dobil, kar je potreboval« (Apd 4,34-35).*

Cerkev je po Frančiškovih besedah vedno imela to delovanje kristjanov, ki so se odpovedovali stvarem, ki so jih imeli več, ki niso bile nujne, in so jih dajali tistim, ki so jih potrebovali. Ne samo denar, tudi čas. *»Koliko kristjanov, na primer vi, tukaj v Italiji, koliko kristjanov opravlja prostovoljstvo! To je čudovito! To je občestvo: deliti svoj čas z drugimi, da bi pomagali tistim,*

ki to potrebujejo. Prostovoljstvo, karitativna dela, obiskovanje bolnikov ... vedno deliti z drugimi, ne iskati samo lastnega interesa.«

Konkretna ljubezen

Skupnost ali *koinonia* na ta način postane »nova oblika odnosa med Gospodovimi učenci«, je nadaljeval s pojasnjevanjem papež Frančišek. »Kristjani postanejo nova oblika načina, kako so med seboj, kako se obnašajo – lastna oblika. Na tej točki so pogani gledali kristjane in govorili: 'Glejte, kako se ljubijo med seboj!'. Ljubezen je bila oblika. A ne ljubezen besed, ne lažna ljubezen, ampak ljubezen del, pomoči drug drugemu, konkretna ljubezen – konkretnost ljubezni.«

»Vez s Kristusom vzpostavlja vez med brati, ki se steka in se izraža tudi v občestvu materialnih dobrin.« Ta ljubeznivost, ta 'biti skupaj', ta ljubezen, ko znamenje pride do žepov, pride do dajanja denarja drugim, gre proti lastnemu interesu. »Kot udje Kristusovega telesa so verniki soodgovorni drug za drugega.« O tem ne razmišljamo pogosto. Biti verniki v Jezusa, nas vse naredi soodgovorne drug za drugega. »Kristjani ne moremo zgolj reči: 'Ubog človek, doma ima težave, v družini ima te težave.' Jaz moram moliti, vzeti za svoje, nisem brezbrizen. To pomeni biti kristjan. Zato močni podpirajo slabotne (glej Rim 15,1) in nihče ne trpi pomankanja, ki ponižuje in pači človeško dostojanstvo. Živijo občestvo, občestvo imajo v srcu, ljubijo se in to je znamenje – konkretna ljubezen.«

Spominjati se revežev

Jakob, Peter in Janez, ki so kot trije apostoli stebri Cerkve v Jeruzalemu, na občestveni način odločijo, da naj Pavel in Barnaba evangelizirata pogane, medtem ko bodo oni evangelizirali jude. Pavla in Barnabo prosijo le eno stvar: naj ne pozabita revežev, naj se spominjata revežev (glej Gal 2,9-10). Ne samo materialnih revežev, ampak tudi duhovnih, ljudi, ki imajo probleme in potrebujejo našo bližino. Kristjan vedno izhaja iz sebe, iz svojega srca, in se kakor Jezus približa nam. Takšna je prva krščanska skupnost.

Hinavščina

Konkreten primer razdeljevanja in skupnih dobrin vidimo pri Barnabovem pričevanju. Ima njivo, ki jo proda, izkupiček pa prinese apostolom (glej Apt 4,36-37). A poleg njegovega pozitivnega zgleda imamo še drugega, žal negativnega. Hananija in njegova žena Safira prodata svojo posest, a samo en del izkupička izročita apostolom, drugi del pa zadržita zase (glej Apd5,1-2). Ta prevara pretrga verigo razdeljevanja, ki je zastonjsko, vedro, nesebično, in posledice so tragične, so usodne (glej Apd 5,5.10). Apostol Peter razkrinka Hananijevo prevaro in mu pravi: »Zakaj je satan napolnil tvoje srce, da si lagal Svetemu Duhu in si pridržal del izkupička od zemljišča? Ne ljudem, temveč Bogu si lagal« (Apd 5,3-4). »Lahko bi rekli, da je Hananija lagal Bogu zaradi ločene zavesti, hinavske zavesti, zaradi 'izpogajane' cerkvene

pripadnosti, delne in oportunistične. Hinavščina je najslabši sovražnik te krščanske skupnosti, te krščanske ljubezni; tisto pretvarjanje, da se imamo radi, a se le išče lastni interes,» je zatrdil sveti oče.

Duhovni turizem

Pomanjkanje iskrenega razdeljevanja ali pomanjkanje iskrene ljubezni namreč pomeni gojiti hinavščino, oddaljiti se od resnice, postati egoisti, ugasniti ogenj občestva in se podati v mraz notranje smrti. Kdor se tako obnaša, pride v Cerkev kakor turist. V Cerkvi je veliko turistov, ki so vedno v mimohodu, a nikoli ne vstopijo v Cerkev. To je duhovni turizem, zaradi katerega verjamejo, da so kristjani, medtem ko so zgolj turisti v katakombah. A mi ne smemo biti turisti v Cerkvi, ampak bratje drug drugemu. Življenje, ki je postavljeno samo na pridobivanje profita in izkoriščanje situacij na izgubo drugih, neizogibno povzroča notranjo smrt. Koliko je oseb, ki pravijo, da so blizu Cerkvi, so prijatelji duhovnikov, škofov, sicer pa iščejo zgolj svoj interes. Koliko je hinavščine, ki uničuje Cerkev.

»Gospod, izlij na nas svojega Duha nežnosti, ki zmaguje nad vsako hinavščino in vnaša tisto resnico, ki hrani krščansko solidarnost, ta pa, daleč od tega, da bi bila dejavnost socialne pomoči, je nepogrešljiv izraz narave Cerkve, ki je nežna mati vseh, predvsem najrevnejših,« je sklenil katehezo papež Frančišek.

28.8.2019: Peter kot pričevalec Vstalega

Med splošno avdienco, ki je potekala na Trgu sv. Petra, se je bral odlomek iz petega poglavja Apostolskih del, kjer nam Luka opiše splošen položaj apostolov in prve krščanske skupnosti.

»Po rokah apostolov se je dogajalo veliko znamenj in čudežev med ljudmi; in vsi so se enodušno zbirali v Salomonovem stebrišču. Od drugih se jim nihče ni upal pridružiti, ljudstvo pa jih je zelo cenilo. Vse bolj je rastlo število mož in žená, ki so verovali v Gospoda. In tako so prinašali bolnike na ceste ter jih polagali na ležišča in nosila, da bi se, kadar je šel Peter mimo, vsaj njegova senca dotaknila katerega izmed njih. Tudi iz krajev v okolici Jeruzalema so prihajali ljudje in prinašali bolnike in takšne, ki so jih mučili nečisti duhovi; in vsi so bili ozdravljeni« (Apd 5, 12.15-16).

Živost prve krščanske skupnosti

Papež Frančišek je pri katehezi pojasnil, da cerkvena skupnost, opisana v Apostolskih delih, živi iz velikega bogastva, ki ji ga Gospod daje na razpolago. Kljub zunanjim napadom, doživlja številčno rast in veliko notranje vrenje. Da bi pokazal to živost, nam Luka v Apostolskih delih pokaže tudi pomembne kraje, kot je Salomonovo stebrišče (glej Apd 5,12), kjer so se srečevali verniki. Stebrišče (stoa) je odprt hodnik, ki je namenjen zaščiti, a je tudi kraj srečevanja in pričevanja. Luka namreč vztraja na znamenjih in čudežih, ki spremljajo besedo apostolov, in na posebni skrbi za bolnike, katerim se posvečajo.

Bolniki imajo prednost

V petem poglavju Apostolskih del je nastajajoča Cerkev predstavljena kot *»poljska bolnišnica«*, ki sprejema najslabotnejše osebe, torej bolnike. Njihovo trpljenje privlači apostole, ki nimajo *»ne srebra ne zlata«* (Apd 3,6), kot to pravi Peter v stebrišču, a so močni z Jezusovim imenom. *»V njihovih očeh, kakor v očeh kristjanov vsakega časa, so bolniki privilegirani naslovniki veselega oznanilo o kraljestvu, so bratje, v katerih je na poseben način navzoč Kristus, ki se vsem nam pušča iskati in najti (glej (Mt 25,36.40). Bolniki so privilegirani za Cerkev, za duhovnikovo srce, za vse vernike. Ne sme se jih odvreči, nasprotno. Treba jih je zdraviti, negovati. So cilj krščanske skrbi,«* je izpostavil papež.

V ospredju je Peter

Med apostoli pride v ospredje Peter, ki ima prednost v apostolski skupini zaradi primata (glej Mt 16,18) in poslanstva, ki ga je prejel od Vstalega (glej Jn 21,15-17). On je ta, ki začne pridigati *kerygmo* na binkoštni dan (glej Apd 2,14-41) in ki bo na koncilu v Jeruzalemu imel vodilno vlogo (glej Apd 15; Gal 2,1-10). Peter se približa nosilom, kakor je to počel Jezus, in vzame nase slabosti in bolezni (glej Mt 8,17; Iz 53,4). Peter, ribič iz Galileje, gre mimo in pusti, da se razodene nekdo Drug, živi in delujoči Kristus. Pričevalec je namreč tisti, ki razodeva Kristusa,

tako z besedami kot s fizično navzočnostjo, ki mu omogoča vstopanje v odnos in biti podaljšanje besede, ki je v zgodovini postala meso.

Teološki prostor Božje nežnosti

Peter opravlja Učiteljeva dela (glej Jn 14,12): ko ga gledamo z vero, vidimo samega Kristusa. Napolnjen z duhom svojega Gospoda, Peter gre mimo in, ne da bi karkoli storil, njegova senca postane »ljubkovanje«, zdravilno božanje, sporočanje zdravja, izlitje nežnosti Vstalega, ki se sklanja nad bolne in vrača življenje, rešitev, dostojanstvo. Na ta način Bog razodeva svojo bližnjost in iz ran svojih otrok dela »teološki prostor svoje nežnosti« (Jutranja meditacija, Sv. Marta, 14. 12. 2017). »V ranah bolnikov, v boleznih, ki so ovire za hojo naprej v življenje, je vedno Jezusova navzočnost, Jezusova rana. Tam je Jezus, ki kliče vsakega od nas, naj jih negujemo, podpiramo in zdravimo,« je spodbudil sveti oče.

Bogu se je treba pokoravati

Petrovo zdravilno delovanje izzove sovraštvo in zavist med saduceji, ki apostole zapirajo in jim, pretreseni zaradi njihove skrivnostne osvoboditve, prepovedujejo učiti. Videli so čudeže, ki so jih delali apostoli, ne z neko magijo, ampak v Jezusovem imenu. A jih niso hoteli sprejeti in so jih zapirali, jim pretepali, vendar so ti bili čudežno osvobojeni. A njihovo srce je bilo preveč otrdelo in niso hoteli verjeti v to, kar so videli. Peter jim torej odgovori in s tem ponudi ključ za krščansko življenje: »Bogu se je treba pokoravati bolj kot ljudem!« (Apd 5,29). To pomeni brez zadržka poslušati Boga, brez odlaganja, brez preračunavanja; oprijeti se Njega, da bi postali zmožni zaveze z Njim in s tistim, ki ga srečamo na naši poti.

Prosimo za notranjo trdnost

Papež Frančišek je katehezo sklenil s povabilom k molitvi: »Tudi mi prosimo Svetega Duha za moč, da se ne bi prestrašili pred nekom, ki nam zapoveduje, naj molčimo, nas obrekuje in celo ogroža naše življenje. Ne prestrašimo se. Prosimo ga, naj nas notranje okrepi, da bomo trdno prepričani v ljubečo in tolažilno navzočnost Gospoda, ki je ob nas.«

18.9.2019: Kar prihaja od Boga, traja skozi čas

Med splošno avdienco se je bral naslednji odlomek iz Apostolskih del: »Toda v zboru je vstal farizej z imenom Gamáliel, učitelj postave, ki je med vsemi ljudmi užival velik ugled [...]. Nato je spregovoril: 'Možje Izraelci, dobro preudarite, kaj nameravate narediti s temi ljudmi! [...] Zakaj če sta njihov načrt in njihovo početje od ljudi, bosta propadla; če pa izhajata od Boga, jih ne boste mogli uničiti, temveč se boste znašli v boju proti Bogu.' Poslušali so njegov nasvet.« (Apd 5, 34-35.38-39)

Poslušnost vere in pogum

Peter in apostoli na prepoved judov, da ne smejo učiti v Kristusovem imenu, pogumno odgovorijo, da ne morejo biti poslušni nekomu, ki hoče ustaviti pot evangelija po svetu. Dvanajsteri s tem pokažejo, da imajo »poslušnost vere«, h kateri bodo hoteli pripeljati vse ljudi (glej Rim 1,5). Od binokosti dalje namreč niso več »samo« ljudje. Doživljajo tisto posebno sinergijo, ki jih decentralizira in zaradi katere pravijo »mi in Sveti Duh« (Apd 5,32) ali »Sveti Duh in mi« (Apd 5,28). Kot je pojasnil papež Frančišek, so možje, ki niso osredotočeni nase. Okrepljeni s to zavezo se apostoli ne pustijo ustrahovati nikomur. Imeli so presunljiv pogum.

Pomislimo, kako so prej bili strahopetni. Ko so Jezusa prijeli, so se vsi razbežali. A iz strahopetnežev so se spremenili v pogumneže zaradi Svetega Duha. Enako se zgodi tudi z nami. Če imamo v sebi Svetega Duha, bomo imeli pogum za naprej, pogum za zmago v bojih. Pri svoji hoji kot neustrašnih prič Jezusa Vstalega se ne umikajo, kakor mučenci vseh časov, vključno z našimi. Mučenci dajo življenje, ne skrivajo, da so kristjani. Apostoli so »megafoni« Svetega Duha, poslani od Vstalega, da urno in brez obotavljanja širijo besedo, ki rešuje.

Gamáliel in umetnost razločevanja

Ta odločnost pretrese judovski »verski sistem«, ki se čuti ogroženega in zato odgovori z nasiljem in s smrtnimi obsodbami. Papež je pripomnil, da je preganjanje kristjanov vedno isto: osebe, ki ne želijo krščanstva, se čutijo ogrožene, in tako prinesejo smrt kristjanom. A iz vélikega zbora se dviga drugačen glas farizeja, ki zajezi odziv ostalih. To je Gamáliel, previden mož, učitelj postave, ki je med vsemi ljudmi užival velik ugled. V njegovi šoli se je sveti Pavel poučil o »postavi očetov« (glej Apd 22,3). Gamáliel začne govoriti in pokaže svojim bratom, kako uporabljati »umetnost razločevanja« v situacijah, ki presegajo običajne sheme. Našeteje nekatere osebe, ki so se razglašale za mesijo, in tako pokaže, da je vsak človeški načrt lahko najprej dobro sprejet, zatem pa propade, medtem ko vse, kar prihaja od zgoraj in nosi »Božji podpis«, je namenjeno trajanju. Kot je pojasnil Frančišek, človeški načrti vedno propadejo. Trajajo določen čas, kakor mi. Pomislite na mnoge politične načrte, kako se spreminjajo z ene strani na drugo, v vseh državah. Pomislite na velike imperije, na diktature prejšnjega stoletja. Čutili so se izredno močni, da bi lahko vladali svetu. A potem je vse propadlo. Pomislite na

današnje imperije. Propadli bodo, če Bog ni z njimi, kajti moč ljudi imajo v sebi, ni trajna. Samo Božja moč traja. Pomislimo na zgodovino kristjanov, tudi na zgodovino Cerkve, z mnogimi grehi, z mnogimi škandali. In zakaj ni propadla? Ker je Bog tukaj. Mi smo grešniki in smo mnogokrat tudi v pohujšanje, a Bog je z nami. Bog najprej rešuje nas in potem njih. A rešuje vedno. Moč je »Bog z nami«.

Če je Božje, bo ostalo

Gamáriel torej pove, da je vsak človeški načrt lahko najprej dobro sprejet, zatem pa propade. Zaključí, da če so Jezusovi apostoli verjeli sleparju, bodo izginili v nič. Če pa sledijo nekemu, ki prihaja od Boga, je bolje, da se jim ne nasprotuje. In posvari, da se ne bi znašli v boju proti Bogu (glej Apd 5,39). Uči nas tega razločevanja.

To so mirne in daljnosežne besede, ki omogočajo videti krščanski dogodek v novi luči. Ponujajo kriterije, ki poznajo evangelij, kajti vabijo, naj prepoznamo drevo po njegovih sadovih (glej Mt 7,16). Dotaknejo se srca in dosežejo zeleno: ostali člani vélikega zbora upoštevajo njegov nasvet in odstopijo od smrtne obsodbe, da bi torej ubili apostole.

Prosimó Svetega Duha, naj deluje v nas, da bi kot posamezniki in kot skupnost lahko osvojili navado razločevanja. Prosimó ga, da bi znali vedno videti edinost zgodovine zveličanja preko znamenj Božje navzočnosti v tem našem času in na obrazih, ki so ob nas; da bi se naučili, da so čas in človeški obrazi glasniki živega Boga.

25.9.2019: Sprejeti mučeništvo vsakodnevne zvestobe evangeliju

Med splošno avdienco se je bral odlomek iz šestega poglavja Apostolskih del, ki pripoveduje o Štefanu pred velikim zborom: *»Štefan pa je bil poln milosti in moči in je delal velike čudeže in znamenja med ljudmi. Toda vstali so nekateri iz shodnice, ki se imenuje shodnica osvobodencev in Cirencev in Aleksandrincev, in nekateri iz Kilikije in Azije ter se prerekali s Štefanom. In niso se mogli ustavljati modrosti in Duhu, v katerem je govoril. Vsi, ki so sedeli v velikem zboru, so uprli pogled v Štefana in videli, da je njegov obraz kakor angelov«* (Apd 6,8-10.15).

Težave in iskanje rešitev

Preko Apostolskih del sledimo poti evangelija po svetu, je dejal papež Frančišek na začetku kateheze. *»Sveti Luka z velikim realizmom prikaže tako rodovitnost te poti kot porajanje nekaterih problemov v sami krščanski skupnosti. Problemi so bili vedno, od vsega začetka. Kako uskladiti razlike, ki soobstajajo znotraj nje, ne da bi prišlo do nasprotovanj in razdorov?«*

Skupnost ni sprejemala le judov, ampak tudi Heleniste, osebe, ki so prišle iz diaspore, ki so imele svojo kulturo in občutljivosti. *»Takšna navzočnost povzroča krhka in začasna ravnotežja. In ob problemih se pojavi ljuljka. In kaj je najslabša ljuljka, ki uniči skupnost? To je ljuljka opravljanja, ljuljka obrekovanja. Helenisti so začeli godrnjati, češ da skupnost zapostavlja svoje vdove«* (glej Apd 6,1), je pojasnil papež. *»Apostoli začnejo proces razločevanja, ki pomeni dobro preudariti težave in skupaj poiskati rešitve. Izhod najdejo v porazdelitvi različnih nalog, da bi dosegli mirno rast znotraj cerkvenega telesa ter se izognili tako zanemarjanju poti evangelija kot skrbi za najrevnejše člane.«*

Postavitev diakonov

Apostoli se vedno bolj zavedajo, da je njihova osnovna poklicanost molitev in pridiganje Božje besede. Oboje, je poudaril Frančišek, molitev in oznanjevanje evangelija. Vprašanje rešijo tako, da ustanovijo jedro *»sedmih mož, ki uživajo ugled in so polni Duha in modrosti«* (Apd 6,3). Potem ko so apostoli nanje položili roke, so se ti posvetili službi strežbe. Imenujejo se diakoni, ki so bili postavljeni za služenje. Papež je pojasnil, da diakon v Cerkvni ni nek duhovnik na drugi ravni: *»Diakon ni za oltar, ampak za služenje. Je varuh služenja v Cerkvni. Ko je diakonu preveč všeč biti pri oltarju, je to narobe. To ni njegova pot. In tako apostoli postavijo diakone.«* Kot je izpostavil, *»ta ubranost med služenjem Besedi in služenjem dejavni ljubezni predstavlja kvas, ki daje rast cerkvenemu telesu.«*

Štefan in lažna pričevanja proti njemu

Apostoli torej postavijo sedem diakonov, med katerimi posebej izstopata Štefan in Filip. Štefan evangelizira z močjo in parezijo, a njegova beseda naleti na najbolj sovražen odpor. *»Ko ne najdejo drugega načina, da bi ga prisilili odnehati – kaj storijo njegovi nasprotniki? Izberejo najbolj beden način za uničenje človeka: obrekovanje ali lažno pričevanje. In mi vemo, da obrekovanje ubija. Vedno. Ta zlobni rak, ki se rodi iz volje po uničenju ugleda neke osebe, napade tudi ostalo cerkveno telo in ga težko poškoduje, ko se zaradi bednih interesov ali zaradi prikrievanja lastnih neizpoljenosti poveže, da bi se nekoga onečastilo.«*

Priveden pred véliki zbor in obtožen s strani lažnih prič (isto so storili z Jezusom in isto bodo storili z vsemi mučenci: lažne priče, obrekovanja ...), Štefan spregovori *»o sveti zgodovini, ki je osrediščena okoli Kristusa«*, da bi se tako branil. Velika noč Jezusa, umrlega in vstalega, je ključ celotne zgodovine zaveze. Pred tem preobiljem božanskega daru, Štefan pogumno obsodi hinavščino, s katero se je ravnalo s preroki in samim Kristusom. Spomni jih na zgodovino: *»Katerega izmed prerokov niso preganjali vaši očetje? Ubijali so tiste, ki so napovedovali prihod Pravičnega; in vi ste zdaj postali njegovi izdajalci in ubijalci«* (Apd 7,52). Kot je pripomnil papež Frančišek, ne uporablja polovičnih besed. Štefan govori jasno, pove resnico.

Štefan obsojen na smrt

To povzroči nasilen odziv pri poslušalcih in Štefan je obsojen na smrt, obsojen na kamenjanje. Vendar pa pokaže da je iz *»testa«* Kristusovega učenca. Ne išče bližnjic, ne sklicuje se na osebe, ki bi ga lahko rešile, ampak svoje življenje položi v Gospodove roke. Štefanova molitev je v tistem trenutku prelepa: *»Gospod Jezus, sprejmi mojega duha!«* (Apd 7,59). In Štefan umre kot otrok Boga, s tem ko odpusti: *»Gospod, ne prištevej jim tega greha!«* (Apd 7,60). *»Te Štefanove besede nas učijo, da lepi govori ne razodevajo naše identitete Božjih otrok; samo izročitev svojega življenja v Očetove roke in odpuščanje tistemu, ki nas žali, pokažeta na kvaliteto naše vere,«* je dejal papež.

Mučenci so resnični zmagovalci

Ob koncu je sveti oče še spregovoril o mučencih: *»Cerkev je danes bogata z mučenci. Danes je več mučencev kot pa v času začetkov Cerkve. Mučenci so vsepovsod. Cerkev je namočena z njihovo krvjo, ki je 'seme novih kristjanov' in zagotavlja rast in rodovitnost Božjemu ljudstvu. Mučenci niso 'svete podobice', ampak so moški in ženske iz mesa in kosti, kakor pravi knjiga Razodetje, 'oprani so svoja oblačila ter jih pobelili z Jagnjetovo krvjo' (Raz 7,14). So resnični zmagovalci.«*

»Tudi mi prosimo Gospoda, da bi se, ko gledamo včerajšnje in današnje mučence, naučili živeti polno življenje, sprejeli mučeništvo vsakodnevne zvestobe evangeliju in priličenja Kristusu,« je sklenil katehezo papež Frančišek.

2.10.2019: Protagonist evangelizacije je Sveti Duh

Kateheza med današnjo splošno avdienco je bila namenjena diakonu Filipu, o katerem govori osmo poglavje Apostolskih del: *»Filip je prišel v mesto Samarije in tam oznanjal Kristusa. Množice so enodušno prisluhnile Filipovim besedam. Poslušale so ga in gledale znamenja, ki jih je delal: veliko obsedencev so z glasnim krikom zapustili nečisti duhovi, veliko hromih in pohabljenih je bilo ozdravljenih. V mestu je zavladalo veliko veselje«* (Apd 8,5-8).

Preganjanje še bolj vname ogenj evangelizacije

Zdi se, da je po Štefanovem mučeništvu pot Božje besede doživela premor, saj se je razbesnelo *»nasilno preganjanje Cerkve v Jeruzalemu«* (glej Apd 8,1), je začel katehezo papež Frančišek. Apostoli ostanejo v Jeruzalemu, medtem ko se mnogi kristjani razkropijo po drugih krajih Judeje in Samarije. V Apostolskih delih se zdi, kot da je preganjanje trajno življenjsko stanje učencev, v skladu s tem, kar je rekel Jezus: *»Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas«* (Jn 15,20). *»A preganjanje, namesto da bi ugasnilo ogenj evangelizacije, ga še bolj vname,«* je dodal papež.

Diakon Filip

V odlomku iz Apostolskih del, ki se je bral med avdienco, smo slišali, da je diakon Filip začel evangelizirati mesta v Samariji. Številna so znamenja osvoboditve in ozdravljanja, ki spremlja oznanilo Besede. Kot je pojasnil papež, na tej točki Sveti Duh zaznamuje novo stopnjo potovanja evangelija: Filipa spodbudi, da gre naproti tujcu, ki ima srce odprto za Boga. Filip vstane in odpotuje ter na zapuščeni in nevarni poti sreča dvorjana etiopske kraljice, ki je upravljal vso njeno zakladnico (glej Apd 8,26-40). Ta mož, evnuh, se iz Jeruzalema vrača domov. Sedi na vozu in bere iz zvitka preroka Izaija (glej Iz 55, 7-8).

Filip prisede na voz in ga vpraša: *»Ali razumeš, kaj bereš?«* In Etiopijec odgovori: *»Kako naj bi razumel, ko me pa nihče ne pouči?«* Ta pomemben mož prizna, da potrebuje vodstvo pri razumevanju Božje besede. Bil je ponižen.

Ni dovolj le brati, treba je razumeti

»Ta pogovor med Filipom in Etiopijcem nam daje misliti, kako ni dovolj brati Pisma, treba je razumeti njegov smisel, najti 'sok' in iti čez 'skorjo', zajemati v Duhu, ki oživlja branje.« Kakor je rekel papež Benedikt XVI. na začetku sinode o Božji besedi, *»eksegeza, resnično branje Svetih spisov, ni le literarni pojav ... Je gibanje mojega življenja.«*

Protagonist je Sveti Duh

Kdo je torej protagonist tega, kar je bral Etiopijec? Filip ponudi svojemu sogovorniku ključ za branje: tisti ponižen trpeči služabnik, ki se na zlo ne odziva z zlom in ki, čeprav je veljal za neuspešnega in nerodovitnega in na koncu razpolovljenjega, osvobodi ljudstvo krivičnosti in rodi sad za Boga, to je ravno tisti Kristus, ki ga oznanjata Filip in vsa Cerkev, ki nas je z veliko nočjo vse odrešil. Etiopijec spozna Kristusa, prosi za krst in izpove vero v Gospoda Jezusa. Pripoved je po papeževih besedah lepa, a kdo je spodbudil Filipa, da prisede na voz. »To je Sveti Duh. Sveti Duh je protagonist evangelizacije. 'Grem evangelizirat. Ja, in kaj boš delal? Oznanjal bom evangelij in govoril, kdo je Jezus, ljudi bom poskušal prepričati, da je Jezus Bog.' To ni evangelizacija, če ni Svetega Duha, ni evangelizacije. To je lahko prozelitizem, reklama. A evangelizacija je, da se prepustiš Svetemu Duhu, da te on spodbuja oznanjati, oznanjati s pričevanjem, tudi z mučeništvom, tudi z besedo,« je izpostavil Frančišek.

Veselje kot znamenje

Potem ko je Etiopijcu pomagal srečati Vstalega, Filip izgine. Duh ga pošlje opravljat druge stvari. Papež je ponovil, da je protagonist evangelizacije Sveti Duh: »In kaj je znamenje, da si ti, kristjanka, kristjan, evangelizator? Veselje. Tudi v mučeništvu. Filip je poln veselja šel nekam drugam oznanjat evangelij.« Papež je katehezo sklenil z besedami: »Naj Duh pomaga krščnim moškim in ženskam, da bodo oznanjali evangelij, da ne bodo pritegovali druge k sebi, ampak h Kristusu, da bodo znali ustvariti prostor za Božje delovanje, da bodo znali drugim pomagati biti svobodni in odgovorni pred Gospodom.«

9.10.2019: Savel, od preganjalca do evangelizatorja

Današnja kateheza je imela naslov »*Posoda, ki sem si jo izbral* (Apd 9,15). Savel, od preganjalca do evangelizatorja«. Izhodišče je bil naslednji odlomek iz Apostolskih del: »*Med potjo, ko se je bližal Damasku, pa ga je nenadoma obsijala luč z neba. Padel je na tla in zaslišal glas, ki mu je rekel: 'Savel, Savel! Zakaj me preganjaš?' Rekel je: 'Kdo si, Gospod?' Glas pa je odgovoril: 'Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš. Zdaj pa vstani in pojdi v mesto in izvedel boš, kaj moraš storiti!'*« (Apd 9,3-6).

Mladenič, ki mu je bilo ime Savel

Papež Frančišek je izpostavil, da se od Štefanovega kamenjanja dalje pojavi lik, ki je poleg Petra v Apostolskih delih najbolj navzoč in očiten: to je »*mladenič, ki mu je bilo ime Savel*« (Apd 7,58). Na začetku je opisan kot tisti, ki odobrava Štefanovo smrt in hoče uničiti Cerkev (glej Apd 8,3), a pozneje bo postal orodje, ki ga je Bog izbral za oznanjevanje evangelija poganom (glej Apd 9,15; 22,21; 26,17).

Savlovo besnenje

»*S pooblastilom velikega duhovnika, Savel začne preganjanje in zapiranje kristjanov. Vi, ki prihajate iz nekaterih narodov, ki so bili preganjanji pod diktaturami, dobro razumete, kaj pomeni preganjati in zapirati ljudi,*« je dejal papež Frančišek. »*Tako je delal Savel. In pri tem je mislil, da služi Gospodovi Postavi. Luka pravi, da je Savel 'besnel in grozil s smrtjo Gospodovim učencem'* (Apd 9,1): *v njem je nek dih smrti in ne življenja.*«

Savel ideolog

Mladi Savel je prikazan kot nepopustljiv, kot nekdo, ki kaže »*nestrpnost do vsakega, ki misli drugače od njega*«, »*absolutizira svojo politično in versko identiteto*«, drugega pa obravnava kot »*potencialnega sovražnika*«, s katerim se je treba boriti. »*Ideolog,*« je pripomnil papež. »*V Savlu se je vera spremenila v ideologijo: versko ideologijo, družbeno ideologijo, politično ideologijo. Samo potem, ko ga Kristus spremeni, bo učil, da se resničen boj 'ne bije proti krvi in mesu, ampak proti [...] svetovnim gospodovalcem te mračnosti, proti zlohotnim duhovnim silam v nebeških področjih'* (Ef 6,12).«

Grem 'naproti' ali pa sem 'proti'?

Kot je zatrdil papež, besno in konfliktno Savlovo stanje vabi vsakega med nami, da se vpraša: »*Kako živim svoje življenje vere? Grem naproti drugim ali pa sem proti drugim? Pripadam vesoljni Cerkvi (dobrim, slabim, vsem) ali pa imam selektivno ideologijo? Častim Boga ali častim dogmatične formulacije? Kakšno je moje versko življenje? Vera v Boga, ki jo izpovedujem, me dela prijaznega ali pa sovražnega do tistega, ki je drugačen od mene?*«

Gospod se dotakne Savlovega srca

Luka pripoveduje, da, medtem ko je Savel ves zavzet z iztrebljanjem krščanske skupnosti, mu Gospod sledi, da bi se dotaknil njegovega srca in ga spreobrnil k sebi. To je Gospodova metoda: dotakne se srca. Vstali dá pobudo in se Savlu prikaže na poti v Damask (glej Apd 9,3-19; 22,3-21; 26,4-23). Preko dvojice luč in glas, ki je značilna za Božja razodetja, se Vstali prikaže Savlu in ga vpraša za razlog njegovega bratomornega besa: *»Savel, Savel! Zakaj me preganjaš?«* (Apd 9,4). *»Vstali tukaj pokaže, da je eno z vsemi, ki verujejo vanj: udariti enega člana Cerkve pomeni udariti samega Kristusa!«* je izpostavil Frančišek. *»Tudi tisti, ki so ideologi, ker hočejo 'čistost' Cerkve, udarjajo Kristusa.«*

Savlova zunanja in notranja slepota

Jezusov glas pravi Savlu: *»Vstani in pojdi v mesto in izvedel boš, kaj moraš storiti!«* (Apd 9,6). A ko se Savel postavi na noge, ne vidi več ničesar, postane slep. Iz močnega, vplivnega in neodvisnega moža postane slaboten, potreben pomoči in odvisen od drugih, saj ne vidi. *»Kristusova luč ga je zaslepila in postal je slep: 'Tako se tudi na zunaj pokaže njegova notranja stvarnost, njegova slepota za resnico, za luč, ki je Kristus' (Benedikt XVI., Splošna avdienca, 3. september 2008).«*

Začetek novega življenja

Iz tega *»telo ob telesu«* med Savlom in Vstalim se začne preobrazba, ki kaže Savlovo *»osebno veliko noč«*, njegov *»prehod od smrti v življenje«*. *»Kar je prej bila slava, sedaj postanejo smeti, ki se jih vrže stran, da bi se pridobilo dejanski dobiček, kar je Kristus in življenje v njem«* (glej Flp 3,7-8), je pojasnil papež in spregovoril še o Pavlovem krstu: *»Krst pri Savlu, kakor tudi pri vsakem med nami, zaznamuje začetek novega življenja. Spremlja ga nov pogled na Boga, na samega sebe in na druge, ki iz nasprotnikov postanejo skorajda bratje v Kristusu.«*

Sveti oče je katehezo sklenil s povabilom: *»Prosimo Očeta, da kakor Savlu tudi nam pomaga izkusiti sunek svoje ljubezni, ki edina lahko iz kamnitega srca naredi meseno srce (glej Ez 11,19), zmožno vase sprejeti isto čutenje Jezusa Kristusa (glej Flp 2,5).«*

16.10.2019: Evangelizirati pomeni spodbujati srečanje z Očetom

Izhodišče kateheze je bilo srečanje med Petrom in Kornelijem, o katerem pripoveduje deseto poglavje Apostolskih del. Bral se je naslednji odlomek: *»Tedaj je Peter spregovoril: 'Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna. Izraelovim sinovom je poslal besedo in jim sporočil evangelij miru po Jezusu Kristusu, ki je Gospod vsega.'«* (Apd 10,34-36).

Izstopiti iz samih sebe in se odpreti za druge

»Potovanje evangelija po svetu«, o katerem pripoveduje sv. Luka v Apostolskih delih, spremlja velika ustvarjalnost Boga, ki se razodeva na presunljiv način. Bog želi, da bi njegovi otroci presegli vsak partikularizem in se odprli za univerzalnost zveličanja. Kot je dejal papež, je cilj naslednji: *»Preseči partikularizme in se odpreti za univerzalnost zveličanja, kajti Bog nas hoče vse rešiti. Tisti, ki so ponovno rojeni iz vode in Duha, torej krščeni, so poklicani izstopiti iz samih sebe in se odpreti za druge, živeti bližnjost, slog skupnega življenja, ki preoblikuje vsak medosebni odnos v izkušnjo bratstva«* (glej Evangelii gaudium, 87).

Kar je Bog očistil, ne imenuj nečisto

Pričevalec tega procesa bratenja, ki ga Duh želi sprožiti v zgodovini, je Peter, skupaj s Pavlom protagonist v Apostolskih delih. Peter doživi dogodek, ki zaznamuje odločilen preobrat v njegovem življenju. Medtem ko moli, ima videnje, kar je 'božanska provokacija', ki hoče v njem povzročiti spremembo miselnosti. Vidi velik platneni prt, ki se spušča z neba in vsebuje različne živali: štirinožne živali, laznino in ptice. Sliši glas, ki mu pravi, naj jé to meso. Peter kot dober jud, odgovori, da ni nikoli jedel ničesar nečistega, kakor je to zahtevala Gospodova postava (glej 3 Mz 11). Glas pa mu je odločno rekel: *»Kar je Bog očistil, ne imenuj nečisto!«* (Apd 10,15).

Kar človeka dela nečistega prihaja iz srca

Papež je pojasnil, da s tem Gospod želi, da Peter ne bi več *»vrednotil dogodkov in oseb glede na kategorije čistega in nečistega, ampak da bi se naučil iti čez, gledati osebe in namene svojega srca. Kar človeka dela nečistega, namreč ne prihaja od zunaj, ampak od znotraj, iz srca (glej Mr 7,21). Jezus je to jasno rekel.«*

Izven običajnega

Po tistem videnju, Bog pošlje Petra v hišo nekega neobrezanega tujca Kornelija, stotnika čete, ki se je imenovala itálska, pobožnega in bogaboječega, ki je delil obilno miloščino in vedno molil k Bogu (glej Apd 10,1-2), a ni bil jud. V tej hiši poganov, Peter spregovori o Kristusu,

križanem in vstalem, ter o odpuščanju grehov vsakemu, ki vanj veruje. In medtem ko Peter govori, je nad Kornelija in njegovo družino prišel Sveti Duh. Krsti jih v imenu Jezusa Kristusa (glej Apd 10,48).

Bratje grajajo Petra

O tem izrednem dogodku, kaj takega se je namreč prvič zgodilo, se izve v Jeruzalemu, kjer se bratje pohujšujejo nad Petrovim obnašanjem ter ga ostro grajajo (glej Apd 11,1-3). *»Peter je naredil nekaj, kar je bilo izven običajnega, izven postave, in zato so ga grajali,«* je dejal papež. A po srečanju s Kornelijem je Peter bolj svoboden od samega sebe in bolj v občestvu z Bogom in z drugimi, kajti v delovanju Svetega Duha je videl Božjo voljo. Zmore torej razumeti, da izvolitev Izraela ni nagrada za zasluge, temveč znamenje zastonjskega klica k posredovanju božanskega blagoslova med poganskimi ljudstvi.

Ali oviram srečanje z Očetom?

»Dragi bratje in sestre, od prvaka apostolov se učimo, da evangelizator ne more biti ovira za ustvarjalno delo Boga, ki želi, da se vsi ljudje rešijo (glej 1 Tim 2,4), ampak nekdo, ki spodbuja srečanje src z Gospodom,« pri čemer je papež usmeril k vprašanju: *»In mi, kako se obnašamo s svojimi brati, predvsem s tistimi, ki niso kristjani? Smo ovira za srečanje z Bogom? Oviramo njihovo srečanje z Očetom ali ga olajšamo?«* Katehezo je sklenil s povabilom: *»Prosimo danes za milost, da bi si dopustili osuplost pred Božjimi presenečenji, da ne bi ovirali njegove ustvarjalnosti, ampak prepoznali in pospeševali vedno nove poti, po katerih Vstali izliva svojega Duha v svet in priteguje srca, s tem ko se daje spoznati kot 'Gospod vseh'«* (Apd 10,36).

23.10.2019: Cerkev odprtih vrat širi svoj prostor, da lahko vstopijo vsi

Med avdienco se je bral odlomek iz Apostolskih del: *»Po daljšem razpravljanju je Peter vstal in jim spregovoril: 'Bratje! Vi veste, da me je Bog že pred davnim časom izbral izmed vas, da bi pogani po mojih ustih slišali besedo evangelija in sprejeli vero. Bog, ki pozna srca, je to izpričal tako, da jim je dal Svetega Duha prav tako kakor nam. [...] Mi vendar verujemo, da smo po milosti Gospoda Jezusa odrešeni tako kakor oni.'«* (Apd 15, 7-11).

Božja beseda potuje vsepovsod

Apostolska dela pripovedujejo, da je sv. Pavel, potem ko ga je srečanje z Jezusom spremenilo, sprejet s strani Cerkve v Jeruzalemu, in sicer s posredovanjem Barnabe. Začne oznanjati Kristusa, a je zaradi sovraštva nekaterih prisiljen oditi v Tarz, svoje rojstno mesto, kjer se mu Barnaba pridruži in ga vključi v dolgo *»potovanje Božje besede«*. Kot je spomnil papež Frančišek, se za Apostolska dela lahko reče, da je *»knjiga dolgega potovanja Božje besede: Božjo besedo se oznanja in oznanja se jo vsepovsod. To potovanje se začne po velikem preganjanju (glej Apd 11,19), ki pa, namesto da bi prekinilo oznanjevanje, postane priložnost za razširitev polja, kjer se trosi dobro seme besede. Kristjani se ne prestrašijo. Morajo bežati, a bežijo z besedo in jo trosijo vsepovsod.«*

Pavel in Barnaba v Antiohiji

Pavel in Barnaba sprva prideta v Antiohijo v Siriji, kjer ostaneta eno leto, da bi učila in pomagala skupnosti pognati korenine (glej Apd 11,26). Oznanjata predvsem judovski skupnosti, torej judom. Antiohija tako postane središče misijonarskega zagona, zahvaljujoč oznanjevanju, s katerim evangelizatorja, Pavel in Barnaba, vplivata na srca vernikov, ki so ravno v Antiohiji prvič imenovani *»kristjani«* (glej Apd 11,26).

Cerkev z odprtimi vrati

V Apostolskih delih se pokaže narava Cerkve, ki ni neka utrdba, ampak šotor, ki lahko razširi svoj prostor (glej Iz 54,2) in vsem omogoči vstop. *»Cerkev je v izhodu ali pa ni Cerkev,«* je poudaril papež. *»Ali je na poti in stalno širi svoj prostor, da lahko vsi vstopijo, ali pa ni Cerkev. Cerkev z odprtimi vrati (glej Evangelii gaudium, 46), vedno z odprtimi vrati. Ko vidim kakšno cerkvico tu v mestu ali v kakšni drugi škofiji, od koder se vrnem, z zaprtimi vrati, je to slabo znamenje. Cerkve morajo vedno imeti odprta vrata, kajti to je simbol tega, kar cerkev je: vedno odprta. 'Cerkev je poklicana, da je vedno odprta Očetova hiša. Tako da nekdo, ki želi slediti navdihu Duha in se približati Bogu, ki ga išče, ne naleti na hladnost zaprtih vrat'«* (glej Evangelii gaudium, 47).

Vprašanje, ki privede do jeruzalemskega zbora

A komu je namenjena ta »novost odprtih vrat«? Poganom. Apostoli so sicer oznanjali judom, a na vrata Cerkve so prišli trkat tudi pogani. In ta novost odprtih vrat za pogane razvname zelo živ spor. Nekateri judje zatrjujejo, da je za odrešitev potrebno obrezovanje, zatem pa prejem krsta. Pravijo: *»Če se ne daste obrezati po Mojzesovem običaju, se ne morete odrešiti«* (Apd 15,1). Kot je pojasnil papež, to pomeni, da prej ne morejo prejeti krsta; *»najprej judovski obred, zatem pa krst, to je bilo njihovo stališče. In da bi razrešili vprašanje, se Pavel in Barnaba posvetujeta z apostoli in starešinami v Jeruzalemu. Tako pride do prvega koncila v zgodovini Cerkve, jeruzalemskega koncila ali zbora, o katerem govori Pavel v Pismu Galačanom«* (Gal 2,1-10).

Odnos med vero in postavo

Na njem se govori o zelo delikatnem teološkem, duhovnem in disciplinarnem vprašanju: o odnosu med vero v Kristusa in izpolnjevanjem Mojzesove postave. Med zborom sta ključnega pomena govora Petra in Jakoba, ki sta stebra prvotne Cerkve (glej Apd 15,7-21; Gal 2,9). Predlagata, naj se poganom ne nalaga obrezovanja, ampak se od njih samo zahteva, da opustijo malikovalstvo in vse njegove izraze. Ta odločitev je zatem bila potrjena s tako imenovanim apostolskim pismom, poslanim v Antiohijo.

Sinodalnost in Sveti Duh

Kot je pojasnil papež, nam jeruzalemski zbor ponuja pomembno osvetlitev načinov, s katerimi pristopiti k razhajanjem in iskanju *»resnice v ljubezni«* (Ef 4,15). *»Spominja nas, da cerkvena metoda pri reševanju konfliktov sloni na dialogu, ki je sestavljen iz pozornega in potrpežljivega poslušanja, ter na razločevanju, ki se opravlja v luči Duha. Duh je namreč tisti, ki pomaga premagati zaprtosti in napetosti ter deluje v srcih, da bi ozdravela, v resnici in v dobrem, da bi dosegla enost. To besedilo nam pomaga razumeti sinodalnost. Zanimivo je, kako apostoli napišejo pismo. Začne se s 'Sveti Duh in mi mislimo, da ...' To je lastno sinodalnosti, ta prisotnost Svetega Duha, sicer ni sinodalnosti, ampak le govorilnica, parlament, nekaj čisto drugega ...«*

Da bi imeli občestveno odgovornost

Papež Frančišek je katehezo sklenil s povabilom k molitvi: *»Prosimo Gospoda, naj v vseh kristjanih, predvsem pa v škofih in duhovnikih, okrepi željo po občestvu in občestveno odgovornost. Pomaga naj nam živeti dialog, poslušanje in srečanje z brati v veri in z oddaljenimi, da bi okušali in pokazali rodovitnost Cerkve, ki je v vsakem času poklicana biti 'radostna mati' mnogih otrok«* (glej Ps 113,9).

30.10.2019: Pavel gre v Makedonijo

Izhodišče kateheze je bil naslednji odlomek iz Apostolskih del: *»Neko noč pa je Pavel videl prikazen. Pred njim je stal neki Makedonec in ga prosil: 'Pridi v Makedonijo in pomagaj nam!' In ko se mu je to prikazalo, smo takoj začeli iskati priložnost, da bi odšli v Makedonijo. Doumeli smo, da nas Bog kliče, naj tja poneseemo veselo oznanilo«* (Apd 16,9-10).

Protagonist je Sveti Duh

»Ko beremo Apostolska dela, vidimo, kako je Sveti Duh protagonist poslanstva Cerkve: On je ta, ki vodi hojo evangelizatorjev, s tem ko jim kaže pot, ki ji naj sledijo,« je papež Frančišek začel današnjo katehezo.

To jasno vidimo v trenutku, ko ima apostol Pavel, ki prispe v Troado, videnje. Nek Makedonec ga prosi: *»Pridi v Makedonijo in pomagaj nam!«* (Apd 16,9). Kot je pripomnil papež, so ljudje severne Makedonije na to ponosni, da jim je Pavel prišel oznanit Jezusa Kristusa. Apostol se brez obotavljanja odpravi v Makedonijo, prepričan, da ga tja pošilja Bog. Pristane v Filipih, *»rimski koloniji«* (Apd 16,12), ob cesti Egnatia, da bi pridigal evangelij. Pavel se tam ustavi za več dni. Njegovo bivanje zaznamujejo trije dogodki: evangelizacija ter krst Lidije in njene družine; Pavla skupaj s Silo primejo, potem ko izžene hudega duha iz sužnje, ki so jo izkoriščali gospodarji; spreobrnjenje in krst njunega ječarja in njegove družine. In o teh treh dogodkih je papež spregovoril v nadaljevanju kateheze.

Lidija sprejme Kristusa

Moč evangelija je usmerjena predvsem na ženske, še posebej na Lidijo, trgovko s škrlatnimi oblačili v mestu Tiatira, ki je verovala v Boga in ki ji Gospod odpre srce, da *»je prisluhnila Pavlovim besedam«* (Apd 16,14). *»Lidija namreč sprejme Kristusa, ko skupaj s svojo družino prejme krst in sprejme tiste, ki so Kristusovi, ko v svoji hiši gosti Pavla in Silo. Tukaj imamo pričevanje o poglobitvi krščanstva v Evropi: začetek procesa inkulturacije, ki traja še danes. Začel se je v Makedoniji,«* je izpostavil Frančišek.

Pavel in Sila v ječi

Po doživeti toplini na Lidijinem domu, se Pavel in Sila soočita z hladom ječe. Od tolažbe, ki prihaja iz spreobrnjenja Lidije in njene družine, preideta na zapuščenost ječe, kamor sta vržena, ker sta v Jezusovem imenu osvobodila sužnjo, ki *»je imela duha jasnovidnosti«* in *»je z vedeževanjem prinašala precéj zaslužka svojim gospodarjem«* (Apd 16,16). Papež je dodal, da se to dogaja tudi danes: *»Tudi danes, dragi bratje in sestre, ljudje za to plačujejo. Spomnim se, da je v moji škofiji, v zelo velikem parku, bilo več kot šestdeset mizic, kjer so sedeli vedeževalci in brali z roke in ljudje so v to verjeli. In plačevali.«* Gospodarji te sužnje torej

primejo Pavla in Silo ter ju odpeljejo pred mestne uradnike in ju obtožijo, da vznemirjata mesto.

Čudežna osvoboditev

V ječi se zgodi nekaj presenetljivega. Sta sredi osame, a namesto da bi se pritoževala, Pavel in Sila pojeta hvalnice Bogu in to sprosti moč, ki ju osvobodi: med molitvijo nastane silen potres, da se ječa v temelju zamaje, odprejo se vrata in vsem jetnikom odpadejo verige (glej Apd 16,25-26). Kakor molitev na binkošti tako tudi molitev v ječi povzroči čudežne učinke.

Ječar se spreobrne

Ječar, ki je mislil, da so mu jetniki pobegnili, se hoče ubiti. A Pavel mu zakliče: *»Vsi smo še tukaj!«* In ko je ječar videl čudež, vpraša: *»Kaj naj storim, da se rešim?«* Odgovor je: *»Veruj v Gospoda Jezusa in rešen boš ti in tvoja hiša!«* (glej Apd 16,27-31). Na tej točki pride do spremembe: sredi noči ječar skupaj s svojo družino posluša Gospodovo besedo, apostola sprejme v svojo hišo, jima izpere rane ter skupaj s svojo družino prejme krst. Zatem ju je *»peljal na svoj dom in ju povabil k mizi; in veselje je navdalo njega in vso njegovo hišo, ker so našli vero v Boga«* (Apd 16, 34). To je trenutek tolažbe, je pripomnil papež: *»Sredi noči tega neznanega ječarja, Kristusova luč sveti in premaga temo. Verige srca odpadejo in v njem in v njegovih bližnjih se pojavi veselje, ki ga še nikoli niso doživeli. Tako Sveti Duh opravlja poslanstvo: od začetka, od binkošti naprej je On protagonist poslanstva. Vodi nas naprej, želi nas zveste poklicanosti, h kateri nas Duh spodbuja, da bi prinašali evangelij.«*

Prosimo Svetega Duha za odprto srce

Papež Frančišek je katehezo sklenil s povabilom k molitvi: *»Tudi mi danes prosimo Svetega Duha za odprto srce, občutljivo za Boga in gostoljubno za brate in sestre, kakor je to bilo Lidijino srce, ter za drzno vero, kakor je Pavlova in Silova, in tudi za odprtost srca, kakor je to bilo ječarjevo, ki se je pustil dotakniti Svetemu Duhu.«*

6.11.2019: Pavel na Areopagu. Zgled inkulturacije vere v Atenah

Izhodišče papeževe današnje kateheze je bil odlomek iz 17. poglavja Apostolskih del, ki pripoveduje o Pavlovem prihodu v Atene in njegovem govoru na Areopagu. Pavel zbrane takole nagovori: *»Možje Atenci! Po vsem, kar vidim, ste zelo pobožni. Sprehajal sem se po vašem mestu in si ogledoval vaše svetinje. Ob tem sem opazil tudi oltar z napisom ›Nepoznanemu bogu«. Kar vi častite, ne da bi poznali, to vam jaz oznanjam«* (Apd 17,22-23).

Pavel ustvari most za dialog

Po preizkušnjah v Filipih, Tesaloniki in Beroji, Pavel prispe v Atene, središče Grčije (glej Apd 17,15). To mesto, ki je živelo v senci starodavne slave, je kljub političnemu nazadovanju še vedno imelo kulturno premoč. Tukaj je apostola *»v dno duše prizadelo, ker je videl, kako je mesto polno malikov«* (Apd 17,16). *»To srečanje s poganstvom pri Pavlu ne povzroči bega, ampak ga spodbudi k oblikovanju mostu za dialog s to kulturo,«* je dejal papež Frančišek.

Kontemplativni pogled vere

Pavel se odloči, da se bo seznanil z mestom, in tako začne obiskovati pomembne kraje in osebe. Gre v sinagogo, simbol verskega življenja; gre na trg, simbol mestnega življenja; gre na Areopag, simbol političnega in kulturnega življenja. Sreča se z judi, s filozofi epikurejci in stoiki ter z mnogimi drugimi. *»Sreča vse ljudi, ne zapre se. Pogovarja se z vsemi,«* je poudaril papež. Pavel na ta način opazuje kulturo, okolje Aten opazuje *»s kontemplativnim pogledom«*, ki odkritje *»tistega Boga, ki prebiva v hišah mesta, na njegovih cestah in na njegovih trgih«* (glej Evangelii gaudium, 71). Pavel mesta Atene in poganškega sveta ne gleda s sovražnostjo, ampak z očmi vere. In to nas po papeževih besedah spodbuja, da se vprašamo o svojem načinu gledanja naših mest: *»Jih opazujemo z brezbriznostjo? S prezirom? Ali pa z vero, ki prepozna Božje otroke med anonimnimi množicami?«*

Prehod med evangelijem in poganskim svetom

»Pavel izbere pogled, ki ga spodbudi, da odpre prehod med evangelijem in poganskim svetom,« je pojasnil Frančišek. *»V središču ene najslavnejših institucij antičnega sveta, na Areopagu, naredi izjemen zgled inkulturacije sporočila vere: oznanja Jezusa Kristusa častilcem malikov in tega ne naredi na žaljiv način, ampak tako, da postane graditelj mostov.«*

»Kar vi častite, ne da bi poznali, vam jaz oznanjam«

Pavel za izhodišče vzame oltar v mestu, ki je posvečen »nepoznanemu bogu« (Apd 17,23). Začne s »pobožnostjo« do tega nepoznanega boga in, da bi vstopil v empatijo s svojimi poslušalci, razglasi, da Bog »prebiva med meščani« in »se ne skriva pred ljudmi, ki ga iščejo z iskrenim srcem, tudi če to delajo tipaje« (glej Evangelii gaudium, 71). »In ravno to je ta navzočnost, ki jo Pavel hoče razkriti: 'Kar vi častite, ne da bi poznali, vam jaz oznanjam' (Apd 17,23).«

Mož, ki ga je Bog izbral

Da bi razodel identiteto boga, ki ga Atenci častijo, apostol začne s stvarjenjem. Izhaja iz svetopisemske vere v Boga razodetja, da bi došel do odrešenja in sodbe, torej do sporočila, ki je zares krščansko. Pokaže na nesorazmernost med veličino Stvarnika in svetišči, ki jih je zgradil človek, ter pojasni, da se Stvarnik vedno pusti iskati, da bi ga tako lahko vsak našel. Na ta način Pavel oznani Kristusa, oznani njega, za katerega se ljudje ne menijo, a ga vendarle poznajo. Zatem vse povabi, naj stopijo čez »čase nevednosti« in se odločijo za spreobrnjenje v pričakovanju skorajšnje sodbe. Pavel tako pride do *kerygme* in namigne na Kristusa, ne da bi ga imenoval, s tem ko ga opredeli kot »moža, ki ga je Bog za to izbral in pred vsemi potrdil tako, da ga je obudil od mrtvih« (Apd 17,31).

Kristusova smrt in vstajenje se zdita »norost«

Kot je nadaljeval papež, se tukaj pojavi problem: »Pavlova beseda, ki je do zdaj sogovornikom jemala dih, kajti bila je zanimivo odkritje, naleti na oviro: Kristusova smrt in vstajenje se zdita »norost« (1Kor 1,23) in povzročita posmeh in norčevanje.« Pavel torej odide. Zdi se, da mu ni uspelo. Pa vendar nekateri sprejmejo njegovo besedo in se odprejo za vero. Med temi sta Dionizij, član Areopaga, in žena po imenu Dámaris. Tudi v Atenah evangelij požene korenine in se širi z dvema glasovoma, moškim in ženskim.

Graditi mostove

Papež je katehezo sklenil s spodbudo, naj se tudi mi učimo graditi mostove: »Tudi mi danes prosimo Svetega Duha, naj nas nauči graditi mostove s kulturo, s tistim, ki ne veruje ali ima veroizpoved, drugačno od naše. Vedno graditi mostove, vedno imeti iztegnjeno roko, nobene napadalnosti. Prosimo ga za zmožnost, da bi s tenkočutnostjo inkulturirali sporočilo vere ter v tiste, ki ne poznajo Kristusa, uprli kontemplativni pogled, spodbujen z ljubeznijo, ki ogreje tudi najbolj otrdela srca.«

13.11.2019: Prískila in Ákvila – zakonski par v službi evangelija

»Nato je Pavel zapustil Atene in šel v Korint. Tam je našel Juda, ki mu je bilo ime Ákvila, po rodu pa je bil iz Ponta. Ta je s svojo ženo Prískilo pred kratkim prišel iz Italije, ker je cesar Klavdij ukazal, da se morajo vsi Judje izseliti iz Rima. Pavel ju je obiskal, in ker je znal isto obrt, je ostal pri njiju in se zaposlil. Po poklicu sta bila namreč izdelovalca šotorov« (Apd 18,1-3).

Pavel pride k zakoncema Ákvilu in Prískili

Apostolska dela pripovedujejo, kako Pavel kot neutruden evangelizator po svojem bivanju v Atenah nadaljuje s širjenjem evangelija po svetu, je papež Frančišek začel današnjo katehezo. Nova postaja na njegovem misijonarskem potovanju je Korint, glavno mesto rimske province Ahaje. Zaradi dveh pomembnih pristanišč je bilo trgovsko in svetovljansko mesto. Kot beremo v 18. poglavju Apostolskih del, Pavel najde gostoljubnost pri zakoncih Ákvilu in Prískili (ali Priski), ki sta bila prisiljena iz Rima priti v Korint, potem ko je cesar Klavdij ukazal izgon judov (glej Apd 18,2).

Papež je na tem mestu hotel izpostaviti, da je judovski narod v zgodovini veliko trpel: *»Bil je izgnan, preganjan ... In v prejšnjem stoletju smo videlo veliko krutosti, ki so bile storjene judovskemu narodu. Vsi smo bili prepričani, da se je s tem končalo. A danes se začne ponovno pojavljati tukaj, tam, tam, ta navada preganjanja judov. Bratje in sestre, to ni ne človeško ne krščansko. Judje so naši bratje. In ne sme se jih preganjati. Ste razumeli?«*

Ákvila in Prískila odpreta vrata

Kot je sveti oče nadaljeval katehezo, zakonca Ákvila in Prískila pokažeta, da imata srce, polno vere v Boga in velikodušno do drugih, zmožno narediti prostor za nekoga, ki kakor onadva doživlja položaj tujca. *»Ta njuna občutljivost ju vodi do razsrediščenja sebe, da bi tako prakticirala krščansko umetnost gostoljubnosti (glej Rim 12,13; Heb 13,2) in odprla vrata svoje hiše za sprejem apostola Pavla. Tako ne sprejmeta samo evangelizatorja, ampak tudi oznanilo, ki ga prinaša s sabo: Kristusov evangelij, ki je 'Božja moč v rešitev vsakomur, ki veruje' (Rim 1,16). In od tistega trenutka je njuna hiša prepojena z vonjem žive besede (glej Heb 4,12), ki oživlja srca.«*

Ákvilu in Prískili je s Pavlom skupna poklicna dejavnost, in sicer izdelava šotorov. Pavel je namreč zelo cenil rokodelsko delo in ga smatral za privilegiran kraj krščanskega pričevanja (glej 1 Kor 4,12), poleg tega, da je način preživljanja, da ne bi bili v breme drugim (glej 1 Tes 2,9; 2 Tes 3,8) in skupnosti.

Hiša postane Cerkev

Ákvilova in Prískilina hiša v Korintu odpre vrata ne samo apostolu, ampak tudi bratom in sestram v Kristusu. Pavel namreč govori o »skupnosti, ki se zbira v njuni hiši« (glej 1 Kor 16,19) in ki postane »hiša Cerkve«, »domus ecclesiae«, kraj poslušanja Božje besede in obhajanja evharistije. Papež je pripomnil, da »se tudi danes v nekaterih državah, kjer ni verske svobode in ne svobode za kristjane, kristjani zbirajo v hiši, nekoliko skriti, da bi molili in obhajali evharistijo. Tudi danes obstajajo takšne hiše, družine, ki postanejo svetišče za evharistijo.«

Družine, ki v času preganjanj tvegajo

Po letu in pol Pavel skupaj z Ákvilo in Prískilo zapusti Korint. Ustavijo se v Éfezu in tudi tukaj njuna hiša postane kraj katehez (glej Apd 18,26). Nazadnje se bosta zakonca vrnila v Rim in bosta deležna čudovite hvale, ki jo bo apostol umestil v pismo Rimljanom. Bil je hvaležen in tako je o tem paru, zakoncema takole zapisal: »Pozdravite Prisko in Ákvila, moja sodelavca v Kristusu Jezusu, ki sta tvegala glavo, da bi mi rešila življenje. Hvaležen sem jima ne samo jaz, ampak tudi vse Cerkve med pogani.« (Rim 16,3-4). »Koliko družin v času preganjanja tvega svojo glavo, da bi preganjani ostali skriti! To je prvi zgled: družinsko sprejemanje, tudi v težkih trenutkih,« je dejal papež.

Zakonsko življenje, ki služi

Med številnimi Pavlovimi sodelavci, se Ákvila in Prískila pojavita kot »zglede zakonskega življenja, ki se odgovorno zavzema za služenje vsem krščanskim skupnostim«. Spominjata nas, da je »zahvaljujoč veri in evangelizacijskemu delu mnogih laikov, kakor sta onadva, krščanstvo prispelo do nas«. Da bi se ukoreninilo v deželi nekega naroda in se živo razvilo, je bilo potrebno prizadevanje teh družin. »Pomislite, da so krščanstvo na začetku pridigali laiki! Vi laiki ste po svojem krstu odgovorni posredovati vero. To je bilo prizadevanje mnogih družin, teh dveh zakoncev, teh krščanskih skupnosti, vernikov laikov, ki so dali 'humus' za rast vere« (glej Benedikt XVI., Kateheza, 7. februar 2007).

Zakonci kot Božje 'skulpture'

Papež se je obrnil na mladoporočence, zbrane pri splošni avdienci, in jim dejal, da je njihova poklicanost »biti resnične in žive 'skulpture'« Boga. »Prosimo Očeta, ki je hotel iz zakoncev narediti svojo 'resnično in živo skulpturo' ([Apostolska spodbuda Amoris laetitia](#), 11), naj izlije svojega Duha na vse krščanske pare, da bodo po zgledu Ákvile in Prískile znali odpreti vrata svojega srca za Kristusa in za brate ter bodo svoje hiše spremenili v domače Cerkve, kjer bodo živeli občestvo in življenje živeli z vero, upanjem in ljubeznijo,« je dejal Frančišek in sklenil z besedami, da moramo prositi ta dva svetnika, Ákvilo in Prískilo, naj nas »naučita, da bomo v svojih družinah kakor onadva: domača Cerkev, kjer je humus, da bi tako vera rasla«.

4.12.2019 Pazíte nase in na čredo. Če si izbral Kristusa, ne moreš iti k vedeževalcu

Današnja kateheza med splošno avdienco je imela naslov *Pazíte nase in na vso čredo (Apd 20,28). Pavlova služba v Efezu in slovo od starešin*. Papež se je oprl na 20. poglavje Apostolskih del, v katerem Pavel starešinam v Efezu pravi:

»Zdaj pa vas izročam Bogu in besedi njegove milosti. On ima moč, da vas izgradi in vam zagotovi dediščino med vsemi posvečenimi. Od nikogar si nisem poželed srebra, zlata ali obleke. Sami veste, da so te roke prislužile vse, kar smo potrebovali jaz in moji spremljevalci. Vsem sem vam dal zgled, kako moramo s trdim delom pomagati slabotnim in se spominjati besed Gospoda Jezusa, ki je rekel: ›Večja sreča je dajati kakor prejemati.« (Apd 20, 32-35).

Pavel v Efezu

»Potovanje evangelija po svetu se nadaljuje brez postanka in gre skozi mesto Efez, pri tem pa pokaže ves svoj odrešilni domet,« je začel katehezo papež Frančišek. Zahvaljujoč Pavlu, približno dvanajst mož prejme krst v ime Jezusa in doživi izlitje Svetega Duha, ki jih prenovi (glej Apd 19,1-7). Različni so čudeži, ki se zatem zgodijo po apostolovih rokah: bolni ozdravijo in obsedeni so osvobojeni (glej Apd 19,11-12). *»To se dogaja, ker je učenec podoben Učitelju (glej Lk 6,40) in ker ga ponavzoča s tem, da bratom govori o novem življenju, ki ga je od Njega prejel,«* je pojasnil.

Vera v Kristusa in čarodejstvo sta nezdružljiva

Božja moč, ki vdre v Efez, razkrinka vsakega, ki hoče Jezusovo ime uporabiti za izganjanje duhov, ne da bi imel duhovno oblast za to početje (glej Apd 19,13-17); razkrije šibkost čarodejskih veščin, ki jih zavrže veliko število oseb, ki izberejo Jezusa (glej Apd 19,18-19). *»To je bil pravi preobrat za mesto, kot je Efez, ki je bilo znano po prakticiranju čarodejstva. Luka na ta način izpostavlja nezdružljivost med vero v Kristusa in čarodejstvom,«* je zatrdil papež in poudaril: *»Če izbereš Kristusa, ne moreš iti k čarodeju: vera je zaupna izročitev v roke Boga, ki je zanesljiv in se ne daje spoznati preko okultnih praks, ampak preko razodetja in z zastonjsko ljubeznijo.«*

Papež Frančišek je pri tem posebej posvaril pred zatekanjem k vraževerstvu, čarodejstvu in magiji: *»Morda mi bo kdo med vami rekel: 'Ah, ja, to čarodejstvo je staro stvar. Danes se v krščanski civilizaciji to ne dogaja.' A bodite pozorni! Sprašujem vas: Koliko med vami gre, da se jim bere iz tarok kart? Koliko med vami gre, da jim iz dlani berejo vedeževalci, da vlečejo karte? Tudi danes. V velikih mestih, kristjani praktikanti še vedno hodijo k tem stvarem. 'Kako to, da če veruješ v Jezusa Kristusa, greš k čarodeju, k vedeževalcu, k vsem tem ljudem?' In*

pravi: 'Saj jaz verujem v Jezusa Kristusa, a za vsak slučaj grem tudi k njim.' Lepo prosim, čarodejstvo, magija ni krščanska. Te stvari, ki se počnejo, da bi se napovedalo prihodnost, napovedalo mnoge stvari ali spremenilo življenjske situacije, niso krščanske. Kristusova milost ti prinaša vse: moli in zaupaj v Gospoda.«

Iz verske prakse so naredili posel

Papež je zbrane pri splošni avdienci tudi zaprosil, naj razmislijo še o naslednjem. Širjenje evangelija v Efezu škodi trgovini s srebrnino, kar je bil še en problem, kajti izdelovalo se je kipe boginje Artemide. Iz religiozne prakse se je tako naredilo posel. Ko vidijo, da se dejavnost, ki je prinašala veliko denarja, zmanjšuje, trgovci srebrnine organizirajo upor proti Pavlu in kristjane obtožijo, da so ogrozili to rokodelsko dejavnost, Artemidino svetišče in kult te boginje (glej Apd 19,23-28).

Pavlovo slovo od starešin

Zatem se je Pavel iz Efeza napotil proti Jeruzalemu in prispel v Milet (glej Apd 20,1-16). Od tu je poslal sporočilo starešinam (duhovnikom) Cerkve v Efezu in jih poklical k sebi, da bi jim dal 'pastoralna' navodila (glej Apd 20,17-35). *»Nahajamo se pred zadnjimi dejanji Pavlovega apostolskega poslanstva in Luka nam predstavi njegov govor ob slovesu, neke vrste duhovno oporoko, ki jo apostol nameni tistim, ki bodo po njegovem odhodu morali voditi skupnost v Efezu.«* Papež je pripomnil, da je to ena najlepših strani v Apostolskih delih, in zbranim na Trgu sv. Petra predlagal, naj danes vzamejo v roke Novo zavezo in v 20. poglavju Apostolskih del preberejo o Pavlovi slovesu od efeških duhovnikov. *»Je način, da razumemo, kako se apostol poslavlja in tudi kako se morajo duhovniki danes posloviti, kako se morajo posloviti vsi kristjani.«*

Čredi biti blizu in jo braniti pred volkovi

Pavel opogumlja odgovorne v skupnosti, ki ve, da ga vidi zadnjič. Pravi jim: *»Pazíte nase in na vso čredo.«* To je delo pastirjev, je dodal papež: paziti sebe in čredo. Pastir, župnik, duhovnik, škof, papež morajo paziti, bdeti, da bi lahko varovali čredo. In prav tako bdeti nad sabo, izpraševati svojo vest in videti, kako opravljajo to svojo dolžnost bdenja. *»Pazíte nase in na vso čredo, v kateri vas je Sveti Duh postavil za škofo, da bi pasli Božjo Cerkev, ki si jo je bil pridobil s svojo krvjo«* (Apd 20,28). *»Od škofov se zahteva največja bližina čredi, pridobljena z dragoceno Kristusovo krvjo, ter pripravljenost, da jo branijo pred volkovi. Škofje morajo biti izredno blizu ljudstvu, da bi ga varovali, ga branili, ne smejo biti ločeni od ljudstva.«* Potem ko je Pavel odgovornim v Efezu zaupal to nalogo, jih izroči v Božje roke in jim zaupa *»besedo njegove milosti«* (Apd 20,32), ki je kvas za vsako rast in pot svetosti v Cerkvi. Povabi jih, naj

delajo z lastnimi rokami kakor on, naj niso drugim v breme, naj pomagajo slabotnim in naj izkusijo, da je »večja sreča dajati kakor prejemati« (Apd 20,35).

Vsi soodgovorni pri varovanju črede

Frančišek je katehezo sklenil z besedami: *»Dragi bratje in sestre, prosimo Gospoda, naj obnovi v nas ljubezen do Cerkve in do zaklada vere, ki jo varuje, in naj nas naredi vse soodgovorne pri varovanju črede, ko z molitvijo podpiramo pastirje, da bi lahko izrazili trdnost in nežnost Nebeškega Pastirja.«*

11.12.2019: Pavel pred kraljem Agripom. Verige kot znamenje zvestobe evangeliju

Med splošno avdienco, ki je potekala v vatikanski dvorani Pavla VI., se je bral naslednji odlomek iz Apostolskih del: *[Pred kraljem Agripom je Pavel rekel:] »Toda vse do danes mi je Bog pomagal, zato stojim zdaj tukaj, da pričujem malim in velikim. Nič drugega ne govorim kakor to, kar se je moralo zgoditi po besedi prerokov in Mojzesa: da mora Mesija trpeti in da bo kot prvi, ki je vstal od mrtvih, naznanil luč judovskemu ljudstvu in poganom« (Apd 26,22-23).*

Trpeča priča Vstalega

»Pričevanje sv. Pavla je vedno bolj zaznamovano s pečatom trpljenja,« je papež Frančišek začel katehezo, ki ji je za naslov izbral Agripove besede *'Še malo, pa me boš prepričal, da postanem kristjan!'* *Vklenjeni Pavel pred kraljem Agripom.* Kot je pojasnil, Pavel ni samo vnet evangelizator in neustrašen misijonar med pogani, ki daje življenje novim krščanskim skupnostim, ampak je prav tako trpeča priča Vstalega (glej Apd 9,15-16). Trpljenje se bo namreč v Pavlovem življenju samo še povečevalo.

Pavel pridružen Kristusovemu trpljenju

Prihod apostola v Jeruzalem, kar opisuje 21. poglavje Apostolskih del, do njega sproži veliko sovraštva. Kakor do Jezusa, je Jeruzalem tudi do njega sovražno mesto. Ko se napoti v tempelj, ga prepoznajo in odpeljejo ven, da bi ga linčali, a ga rešijo *in extremis* rimski vojaki. Obtoženega, da uči proti Postavi in templju, ga primejo in tako začne svoje popotovanje kot jetnik: najprej pred veliki zbor, zatem pred rimskega namestnika v Cezareji in na koncu še pred kralja Agripo. *»Luka izpostavi podobnost med Pavlom in Jezusom: oba osovražena s strani nasprotnikov, obtožena javno in priznana kot nedolžna pred cesarsko oblastjo. Tako je Pavel pridružen trpljenju svojega Učitelja in njegovo trpljenje postane živi evangelij.«*

Papež je izpostavil, da so tudi danes mnogi kristjani preganjani. Kot je dejal, se je pred splošno avdienco v baziliki srečal z romarji iz Ukrajine. Tamkajšnji ljudje so bili preganjani in so za evangelij veliko trpeli, a z vero niso trgovali. *»Danes so na svetu, v Evropi, mnogi kristjani preganjani in dajejo življenje za svojo vero; ali pa so preganjani v belih rokavicah, kar pomeni, da so postavljeni na stran, so izključeni. Mučeništvo je življenjski zrak za kristjana, za krščansko skupnost,«* je dejal papež in dodal, da bodo med nami vedno mučenci: *»To je znamenje, da hodimo po Jezusovi poti. Je Gospodov blagoslov, ki je nad Božjim ljudstvom, nad tistim ali tisto, ki daje to pričevanje mučeništva.«*

Pavel se zagovarja in pripoveduje o svojem spreobrnjenju

V nadaljevanju kateheze je papež spregovoril o Pavlu, ki je poklican, da se zagovarja pred obtožbami. Na koncu se njegov zagovor v navzočnosti kralja Agripe spremeni v učinkovito pričevanje vere (glej Apd 26,1-23).

Pavel zatem pripoveduje o svojem spreobrnjenju: Vstali Kristus ga je naredil kristjana in mu zaupal poslanstvo med pogani, *»da bi se odvrnili od temè k luči in od satanove oblasti k Bogu in da bi po veri vame prejeli odpuščanje grehov in delež med posvečenimi«* (Apd 26,18). Pavel je sprejel to nalogo in ni počel drugega, kot dokazoval, kako so preroki in Mojzes v naprej naznanjali to, kar on zdaj oznanja: *»da mora Kristus trpeti in da bo kot prvi, ki je vstal od mrtvih, naznanil luč judovskemu ljudstvu in poganom«* (Apd 26,23). Goreče Pavlovo pričevanje se dotakne Agripovega srca, ki mu manjka le dokončni korak. Kralj pravi: *»Še malo, pa me boš prepričal, da postanem kristjan«* (Apd 26,28). Pavel je razglašen za nedolžnega, vendar pa ne more biti izpuščen, ker se je skliceval na cesarja. Tako se nadaljuje neutrudno potovanje Božje besede proti Rimu. Pavel bo namreč vklenjen končal v Rimu.

Pavel na verige gleda z očmi vere

Kot je zatrdil papež, je od tega trenutka dalje Pavel predstavljen kot jetnik, njegove verige pa so znamenje njegove zvestobe evangeliju in pričevanju o Vstalem: *»Verige so zagotovo ponižujoča preizkušnja za apostola, ki pred očmi sveta postane zločinec (glej 2 Tim 2,9). A njegova ljubezen do Kristusa je tako zelo močna, da celo na te verige gleda z očmi vere; vere, ki za Pavla ni 'neka teorija, neko mnenje o Bogu in svetu', ampak 'vpliv Božje ljubezni na njegovo srce, je ljubezen do Jezusa Kristusa' (Benedikt XVI., homilija, 28. junij 2008).«*

Prosimo za zvestobo svoje poklicanosti

»Dragi bratje in sestre,« je sveti oče sklenil katehezo, *»Pavel nas uči vztrajnosti v preizkušnji in zmožnosti videti vse z očmi vere. Prosimo danes Gospoda, naj na priprošnje apostola obnovi našo vero in nam pomaga biti zvesti vse do globin naše poklicanosti kot kristjanov, kot Gospodovih učencev, kot misijonarjev.«*

8.1.2020: Preizkušnja brodoloma. Ko vernik izkusi rešitev, je ne zadrži zase

Naslov papeževe današnje kateheze je bil »Nobeden izmed vas ne bo izgubil življenja (Apd 27,22). Preizkušnja brodoloma. Med Božjo rešitvijo in Malteško gostoljubnostjo«. Izhodišče je bil naslednji odlomek iz Apostolskih del:

»Potegnil je ladjo s seboj, da ni mogla več držati smeri, in predali smo se vetru, kamor nas je nosil. [...] Tedaj je Pavel stopil mednje in jim rekel: 'Možje, [...] bodite pogumni! [...] Zakaj nocoj je stopil k meni angel Boga, ki mu pripadam in služim, in mi je rekel: ›Ne boj se, Pavel! Pred cesarja moraš stopiti in glej, Bog ti poklanja življenje vseh, ki so s tabo na ladji!‹.« (Apd 27,15.21-24)

Evangelij potuje po kopnem in morju

Papež Frančišek je pri katehezi povabil, naj beremo Apostolska dela, da bi videli, kako evangelij z močjo Svetega Duha prispe do vseh ljudi in postane univerzalen. Knjiga Apostolskih del v zaključnem delu pripoveduje, da evangelij nadaljuje svojo pot ne samo po kopnem, ampak tudi po morju, z ladjo, ki jetnika Pavla pelje iz Cezareje v Rim (glej Apd 27,1–28,16), v središče imperija, da bi se tako uresničile besede Vstalega: *»In boste moje priče [...] do skrajnih mej sveta« (Apd 1,8).*

Nesreča se spremeni v priložnost

Plovba od vsega začetka naleti na nenaklonjene razmere. Potovanje postane nevarno. Pavel svetuje, naj plovbe ne nadaljujejo, a stotnik mu ne zaupa ter se zanesa na krmarja in ladijskega lastnika. Plovba se nadaljuje in dvigne se tako močan veter, da posadka izgubi nadzor in ladjo začne odnašati.

Ko se zdi, da je smrt blizu in vse napolni obup, mednje stopi Pavel in tovarišem zagotovi: *»Nocoj je stopil k meni angel Boga, ki mu pripadam in služim, in mi je rekel: ›Ne boj se, Pavel! Pred cesarja moraš stopiti in glej, Bog ti poklanja življenje vseh, ki so s tabo na ladji!‹« (Apd 27,23-24).* Kot je dodal papež, *»Pavel niti v preizkušnji ne omahuje biti varuh življenja drugih in spodbujevalec njihovega upanja. Luka nam tako pokaže, da načrt, ki Pavla vodi proti Rimu, reši ne le apostola, ampak tudi njegove tovariše na poti, in brodolom se iz nesrečne situacije spremeni v previdnostno priložnost za oznanjevanje evangelija.«*

Gostoljubnost domačinov

Brodolomu sledi pristanek na otoku Malta, kjer jih domačini ljubeznivo sprejmejo. Dežuje in mrzlo je in zakurijo kres, da bi se brodolomci pogreli in si opomogli. Tudi tukaj se Pavel kot pravi Kristusov učenec loti dela in na ogenj vrže nekaj dračja. A pri tem ga ugrizne kača, vendar mu ne škoduje. Ljudje, ki to vidijo, govorijo: *»Ta mora biti hudodelec, saj se je rešil iz morja, zdaj pa ga je ugriznila kača.«* Čakali so, da se bo zgrudil mrtev, a se mu ni nič zgodilo, in tako so ga namesto za hudodelca začeli imeti za boga. *»V resnici pa je to prišlo od Gospoda Vstalega, ki mu pomaga, v skladu z obljubo, ki jo je dal pred vhomom v nebo in namenil vernikom: 'Z rokami bodo dvigali kače, in če bodo kaj strupenega izpili, jim ne bo škodovalo. Na bolnike bodo polagali roke in ti bodo ozdraveli'«* (Mr 16,18), je dejal Frančišek in pripomnil, da zgodba pripoveduje, kako od takrat naprej na Malti ni več kač. *»To je blagoslov tamkajšnjim ljudem zaradi njihove gostoljubnosti.«*

Kdor doživi rešitev, je ne obdrži zase

Bivanje na Malti za Pavla dejansko postane lepa priložnost, da dá 'meso' besedi, ki jo oznanja in tako *»uresniči službo sočutja pri ozdravljanju bolnikov«*. Po papeževih besedah je to zakon evangelija: *»Ko vernik izkusi rešitev, je ne zadrži zase, ampak jo dá v obtok. Dobrota se vedno želi podarjati. Vsaka pristna izkušnja resnice in lepote sama po sebi želi rasti v nas. Vsaka oseba, ki živi globoko osvoboditev, postaja bolj dojemljiva za potrebe drugih«* (Apostolska spodbuda Evangelii gaudium, 9). *»Preizkušen kristjan je zagotovo lahko bolj blizu trpečemu, saj pozna trpljenje, in ima odprto in občutljivo srce za solidarnost do drugih,«* je poudaril sveti oče. Pavel nas uči živeti preizkušnje tako, da se privijemo h Kristusu, da bi zorelo *»prepričanje, da more Bog delovati v vseh okoliščinah, tudi sredi navideznih neuspehov,«* in *»gotovost, da kdor se daruje Bogu iz ljubezni, bo zagotovo obrodil sadove«* (ibid., 279). *»Ljubezen je vedno rodovitna,«* je izpostavil papež, *»ljubezen do Boga je vedno rodovitna. Če se prepustiš Gospodu in prejmeš Gospodove darove, jih boš dajal drugim.«*

Sklenil je s povabilom: *»Danes prosimo Gospoda, naj nam pomaga živeti vsako preizkušnjo s podporo moči vere; da bi bili občutljivi za mnoge brodolomce v zgodovini, ki izčrpani pristajajo na naših obalah, da bi jih tudi mi znali sprejeti s tisto bratsko ljubeznijo, ki prihaja iz srečanja z Jezusom. To je, kar rešuje iz mraza brezbržnosti in nečloveškosti.«*

15.1.2020 Papež sklenil cikel katehez o Apostolskih delih: Cerkev, ki vedno sprejema

Naslov današnje kateheze je bil »Pavel zaprt v Rimu in rodovitnost oznanila«. Izhodišče je bilo zadnje poglavje Apostolskih del: »Ko pa smo prišli v Rim, je Pavel dobil dovoljenje, da lahko stanuje zasebno, z vojakom, ki ga je stražil. [...] Celi dve leti je Pavel ostal v stanovanju, ki si ga je bil najel, in sprejemal vse, ki so prihajali k njemu. Oznanjal je Božje kraljestvo in o Gospodu Jezusu Kristusu učil z vso svobodo in brez ovir« (Apd 28, 16.30-31).

Beseda, ki spreminja in odpira nove poti

Papež Frančišek je pri katehezi pojasnil, da je Pavlovo potovanje, ki je bilo potovanje evangelija, dokaz, da lahko človeške poti, če so živete v veri, postanejo »prostori prehoda za Božje odrešenje«, in sicer »preko Besede vere, ki je v zgodovini dejavni kvas, zmožna spremeniti situacije in odpreti vedno nove poti«.

S Pavlovim prihodom v središče imperija, se konča pripoved Apostolskih del, ki pa se ne zaključijo s Pavlovim mučeništvom, ampak z obilno setvijo Besede. Konec Lukove pripovedi, ki je zasnovana na potovanju evangelija po svetu, vsebuje in povzema ves dinamizem Božje besede, neustavljive Besede, ki hoče hiteti, da bi vsem sporočila odrešenje.

Pavel oznanja Kristusa

Pavel v Rimu sreča predvsem svoje brate v Kristusu, ki ga sprejmejo in mu vlijejo pogum (glej Apd 28,15), ob njihovi topli gostoljubnosti pa lahko pomislimo, kako zelo je bil njegov prihod pričakovan in zaželen. Zatem mu je dovoljeno stanovati zasebno pod *custodia militaris*, torej z vojakom, ki ga je stražil; bil je v hišnem priporu. Kljub svojemu položaju jetnika, Pavel lahko srečuje judovske prvake ter jim pojasni, kako je bil prisiljen pritožiti se cesarju, in jim govori o Božjem kraljestvu. Prepričati jih želi v zvezi z Jezusom, pri tem pa začne s Pismi in jim pokaže sosledje med Kristusovo novostjo in »Izraelovim upanjem« (Apd 28,20). Pavel se v celoti prepozna kot jud in v evangeliju, torej v oznanilu Kristusa, umrlega in vstalega, vidi izpolnitev obljub, ki so bile dane izvoljenemu ljudstvu.

Temu prvemu, neformalnemu srečanju, ko so mu judje precej naklonjeni, sledi bolj uradno, med katerim Pavel ves dan oznanja Božje kraljestvo in poskuša svoje sogovornike odpreti za vero v Jezusa, začevši »z Mojzesovo postavo in preroki« (Apd 28,23). Ker vsi niso prepričani, poudari »otrdelost srca Božjega ljudstva« zaradi njegove obsodbe (glej Is 6,9-10) in z gorečnostjo hvali odrešenje narodov, ki se pokažejo občutljivi za Boga in sposobni poslušati besedo evangelija življenja (glej Apd 28,28).

Cerkev, ki se nikoli ne utruji sprejemati

Kot je nadaljeval papež, Luka na tem mestu pripovedi zaključni svojo delo in ne pokaže Pavlove smrti, ampak »dinamizem njegovega oznanjevanja«, Besede, ki »ni vklenjena« (2 Tim 2,9). »Pavel nima svobode gibanja, vendar pa svobodno govori, kajti Beseda ni vklenjena. Beseda je pripravljena, da se pusti posejati apostolovim polnim rokam,« je pojasnil. Pavel to počne »z vso svobodo in brez ovir« (Apd 28,31), v hiši, kjer sprejema tiste, ki želijo prejeti oznanilo o Božjem kraljestvu in spoznati Kristusa. »Ta hiša, ki je odprta za vsa iščoča srca, je podoba Cerkve, ki se, čeprav je preganjanja, nerazumljena in vklenjena, nikoli ne utruji z materinskim srcem sprejemati vsakega moškega in vsako žensko, da bi jima oznanila ljubezen Očeta, ki je postal viden v Jezusu,« je zatrdil sveti oče.

In sklenil katehezo: »Dragi bratje in sestre, na koncu te poti, ki smo jo živeli skupaj, medtem ko smo sledili poti evangelija v svet, naj Duh v vsakem izmed nas poživi klic k biti pogumni in veseli evangelizatorji. Kakor Pavla tako naj tudi nas naredi zmožne, da bomo prepeljali naše domove z evangelijem in jih naredili za kraje bratstva, kjer se sprejema živi Kristus, ki nam prihaja naproti po vsakem človeku in v vsakem času.«

KAZALO

29.5.2019: Papež začel sklop katehez o Apostolskih delih	2
Božja beseda in Sveti Duh	2
Božja beseda je kakor dinamit	2
Krst v Svetem Duhu	2
Gospod vse daje gratis	3
Čakati z vztrajno molitvijo	3
12.6.2019: Pridružili so ga enajstim apostolom	4
Vse se začne s Kristusovim vstajenjem	4
Juda	4
Enajsteri izberejo življenje	4
Žreb določi Matijo	5
Enost skupnosti	5
19.6.2019: Sveti Duh kot oblikovalec občestva	6
Učenci, zbrani v molitvi	6
Ogenj ljubezni	6
Preroški dar je namenjen vsem	7
26.6.2019: Občestveno življenje prvih krščanskih skupnosti	8
Mnogi se pridružijo	8
Poteze dobrega kristjana	8
Bližina in enost	8
Življenje v občestvu	8
Gospod zagotavlja rast	9
Odprta vrata nebeškega Jeruzalema	9
7.8.2019: S čim lahko druge obogatimo?	10
Temelj oznanjevanja ne le besede, ampak dejanja	10
Namen prvega ozdravljenja v Apd je misijonarski	10
Bog se vedno razodeva v odnosu	10
Berač ni dobil denarja, ampak je našel Ime, ki rešuje človeka	11
Podoba Cerkve, ki vidi tistega, ki je v težavah	11
Primimo Jezusovo roko in dopustimo, da nas dvigne	11

Resnično bogastvo je v odnosu z Vstalim	11
Katero je naše bogastvo?	11
21.8.2019: Vse jim je bilo skupno	13
Koinonia	13
Vse jim je skupno	13
Konkretna ljubezen	14
Spominjati se revežev	14
Hinavščina	14
Duhovni turizem	15
28.8.2019: Peter kot pričevalec Vstalega	16
Živost prve krščanske skupnosti	16
Bolniki imajo prednost	16
V ospredju je Peter	16
Teološki prostor Božje nežnosti	17
Bogu se je treba pokoravati	17
Prosimo za notranjo trdnost	17
18.9.2019: Kar prihaja od Boga, traja skozi čas	18
Poslušnost vere in pogum	18
Gamáliel in umetnost razločevanja	18
Če je Božje, bo ostalo	19
25.9.2019: Sprejeti mučeništvo vsakodnevne zvestobe evangeliju	20
Težave in iskanje rešitev	20
Postavitev diakonov	20
Štefan in lažna pričevanja proti njemu	20
Štefan obsojen na smrt	21
Mučenci so resnični zmagovalci	21
2.10.2019: Protagonist evangelizacije je Sveti Duh	23
Preganjanje še bolj vname ogenj evangelizacije	23
Diakon Filip	23
Ni dovolj le brati, treba je razumeti	23
Protagonist je Sveti Duh	24
Veselje kot znamenje	24
9.10.2019: Savel, od preganjalca do evangelizatorja	25
Mladenič, ki mu je bilo ime Savel	25

Savlovo besnenje	25
Savel ideolog	25
Grem 'naproti' ali pa sem 'proti'?	25
Gospod se dotakne Savlovega srca	26
Savlova zunanja in notranja slepota	26
Začetek novega življenja	26
16.10.2019: Evangelizirati pomeni spodbujati srečanje z Očetom	27
Izstopiti iz samih sebe in se odpreti za druge	27
Kar je Bog očistil, ne imenuj nečisto	27
Kar človeka dela nečistega prihaja iz srca	27
Izven običajnega	27
Bratje grajajo Petra	28
Ali oviram srečanje z Očetom?	28
23.10.2019: Cerkev odprtih vrat širi svoj prostor, da lahko vstopijo vsi	29
Božja beseda potuje vsepovsod	29
Pavel in Barnaba v Antiohiji	29
Cerkev z odprtimi vrati	29
Vprašanje, ki privede do jeruzalemskega zbora	30
Odnos med vero in postavo	30
Sinodalnost in Sveti Duh	30
Da bi imeli občestveno odgovornost	30
30.10.2019: Pavel gre v Makedonijo	31
Protagonist je Sveti Duh	31
Lidija sprejme Kristusa	31
Pavel in Sila v ječi	31
Čudežna osvoboditev	32
Ječar se spreobrne	32
Prosimo Svetega Duha za odprto srce	32
6.11.2019: Pavel na Areopagu. Zgled inkulturacije vere v Atenah	33
Pavel ustvari most za dialog	33
Kontemplativni pogled vere	33
Prehod med evangelijem in poganskim svetom	33
»Kar vi častite, ne da bi poznali, vam jaz oznanjam«	33
Mož, ki ga je Bog izbral	34

Kristusova smrt in vstajenje se zdita »norost«	34
Graditi mostove	34
13.11.2019: Prískila in Ákvila – zakonski par v službi evangelija	35
Pavel pride k zakoncema Ákvilu in Prískili	35
Ákvila in Prískila odpreta vrata	35
Hiša postane Cerkev	35
Družine, ki v času preganjanj tvegajo	36
Zakonsko življenje, ki služi	36
Zakonci kot Božje 'skulpture'	36
4.12.2019 Pazíte nase in na čredo. Če si izbral Kristusa, ne moreš iti k vedeževalcu	38
Pavel v Efezu	38
Vera v Kristusa in čarodejstvo sta nezdružljiva	38
Iz verske prakse so naredili posel	39
Pavlovo slovo od starešin	39
Čredi biti blizu in jo braniti pred volkovi	39
Vsi soodgovorni pri varovanju črede	40
11.12.2019: Pavel pred kraljem Agripom. Verige kot znamenje zvestobe evangeliju	41
Trpeča priča Vstalega	41
Pavel pridružen Kristusovemu trpljenju	41
Pavel se zagovarja in pripoveduje o svojem spreobrnjenju	42
Pavel na verige gleda z očmi vere	42
Prosimo za zvestobo svoje poklicanosti	42
8.1.2020: Preizkušnja brodoloma. Ko vernik izkusi rešitev, je ne zadrži zase	43
Evangelij potuje po kopnem in morju	43
Nesreča se spremeni v priložnost	43
Gostoljubnost domačinov	44
Kdor doživi rešitev, je ne obdrži zase	44
15.1.2020 Papež sklenil cikel katehez o Apostolskih delih: Cerkev, ki vedno sprejema	45
Beseda, ki spreminja in odpira nove poti	45
Pavel oznanja Kristusa	45
Cerkev, ki se nikoli ne utruje sprejemati	46
KAZALO	47

